CURTEA DE APEL BĂLŢI

Dosarul nr.1a -158/2020 Judecătoria Edineţ
Sediul Central
Judecător Iftodi M.

D E C I Z I E
În numele Legii

21 februarie anul 2024 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi
Avînd în componenţa sa :
Preşedintele şedinţei de judecată Rotaru Ala
Judecătorii : Burdeniuc Ruslana, Puşca Dumitru
Grefier Oboroc Mihaela, Cernauţan Mihail
Cu participarea :
Procurorului Prisacari Lilia
Avocaţilor Sandu Stela, Ticu Ion
Interpretului Cruc Angela

Judecînd în ordine de apel în şedinţă publică apelurile declarate de procurorul în Procuratura raionului Edineţ, Plîngău Alexandru, partea vătămată ***** şi avocatul Ticu Ion, avocatul Odobescu Ghenadie în interesele inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor, împotriva sentinţei Judecătoriei Edineţ Sediul Central din 30.12.2019, în cauza penală în privinţa lui

Zara Victor *****, născut la ***** în satul *****, raionul *****, domiciliat în mun.*****, str.***** *****, cu viza de domiciliu în mun.*****, str.*****, nesupus militar, neangajat în cîmpul muncii, studii medii, căsătorit, fără antecedente penale, cetăţean al Republicii Moldova;

Zara Eugenia *****, născută la ***** în satul *****, raionul *****, domiciliat în mun.*****ţ, str.***** ***** cu viza de domiciliu în mun.*****, str.*****, nesupusă militar, neangajată în cîmpul muncii, studii medii, căsătorită, fără antecedente penale, cetăţeancă a Republicii Moldova;

- prin care sa dispus încetarea procesului penal în cauza penală de învinuire a lui Zara Victor ***** şi Zara Eugenia ***** de săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) CP RM pe motiv că există alte circumstanţe care exclud sau condiţionează pornirea urmăririi

penale şi tragerea la răspundere penală, şi anume în legătură cu modificările operate la Codul Penal conform Legii nr.179 din 26.07.2018.

S-a revocat măsura preventivă privind arestul la domiciliu cu restricţii şi cu aplicarea mijloacelor electronice de control în privinţa lui Zara Eugenia, cu eliberarea imediată din arest la domiciliu şi înlăturarea utilajului electronic.

S-a dispus referitor la corpurile delicte - CD-R de model „Verbatium" cu capacitate memoriei de 700 MB, ridicat de la cet. ***** la 09.01.2017 şi CD-R, anexat la plângerea avocatului părţii vătămate *****, Ticu Ion din 07.05.2018 privind înregistrarea audio a discuţiei cu privire la restituirea datoriei în sumă de 860 000 lei se păstrează la materialele cauzei penale pe toată durata păstrării prezentei cauze.

S-a respins ca neîntemeiată plîngerea avocatului Odobescu Ghenadie înaintată în interesul lui Zara Victor ***** şi Zara Eugenia ***** cu privire la anularea ordonanţei adjunctul procurorului şef al Procuraturii raionului Rîşcani Gaugaş Olga din 27.09.2018 şi ordonanţa procurorului şef al Procuraturii raionului Rîşcani, Sergiu Creţu din 20.11.2018.

Procedura de citare legal executată.

Termenul de judecare a cauzei în prima instanţă: 07.12.2028-30.12.2019.
Termenul de judecare a cauzei în ordine de apel: 10.02.2020-08.05.2024.

Cercetând fondul apelului, Colegiul penal –

C O N S T A T Ă:

Pentru a se pronunţa în sensul celor expuse mai sus instanţa de fond a reţinut, că conform rechizitoriului adjunctului procurorului-şef al Procuraturii raionului Rîşcani, Olga Gaugaş, inculpaţii Zara Victor şi Zara Eughenia se învinuiesc în comiterea crimei prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal după semnele - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducere în eroare a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, precum şi dacă încheierea actului juridic anulabil este determinată de comportamentul dolosiv şi viclean care a produs daune considerabile, săvârşite de două persoane, acţiune prevăzută la al.(1)-(2) săvârşită în proporţii deosebit de mari, precum că inculpatul Zara Victor prin înţelegere prealabilă cu inculpata Zara Eugenia, în perioada anului 2014, au întocmit un plan criminal bine organizat în vederea dobândirii prin escrocherie a bunurilor altei persoane în proporţii deosebit de mari pe care l-au realizat după cum urmează:

Fiind în relaţii bune cu familia ***** şi activând de mai mult timp la piaţa centrală din or.Edineţ (şi unii şi alţii fiind vânzători în bază de patent), pentru a dobândi încrederea acestora, manifestând un comportament dolosiv şi viclean, pe parcursul anilor 2014 şi 2015, de mai multe ori au împrumutat de la ***** diferite sume de bani, mijloace băneşti pe care le restituiau la timpul limită stabilit. Acest comportament dolosiv şi viclean era necesar pentru a crea în faţa cet.***** şi a fiului ei, ***** impresia de persoane de bună- credinţă, pentru ca ulterior să poată fi utilizată încrederea dobândită spre atingerea scopului criminal bine determinat.

De fiecare dată, soţii Zara, pentru a ascunde comportamentul dolosiv şi viclean, motivau împrumuturile ca fiind strict necesare pentru dezvoltarea afacerilor sale, creând astfel şi aparenţa unor persoane solvabile, necatând la faptul că aveau luate credite în proporţii deosebit de mari de la banca „ProCreditBank”, fapt pe care l-au tăinuit, implicit, de facto, fiind persoane care nu dispuneau de suficiente mijloace băneşti sau bunuri pentru a-şi îndeplini la termen obligaţiile.

Ulterior, Zara Victor, în perioada cuprinsă între lunile septembrie 2015 - ianuarie 2016, aflându-se în gospodăria cet.*****, situată în or.Edineţ, str.*****, acţionând intenţionat, împreună şi de comun acord cu soţia sa, Zara Eugenia, din motiv de cupiditate, cu scopul dobândirii prin înşelăciune şi abuz de încredere a bunurilor altei persoane, având încrederea cet.***** şi a fiului ei, *****, dictată de comportamentul dolosiv şi viclean descris supra, în trei rate au obţinut de la cet. ***** mijloace băneşti în sumă totală de 860 000 (opt sute şaizeci mii) lei, sub pretextul dezvoltării unei afaceri în realitate neexistente (astfel prezentând ca adevărată o faptă mincinoasă), bani pe care ilegal i-au însuşit, din start neavând intenţia şi posibilitatea de a-i restitui, ulterior negând vehement existenţa împrumuturilor - acte juridice anulabile datorită modului în care au fost încheiate, cauzând astfel cet.***** o daună materială considerabilă, acţiune săvârşită în proporţii deosebit de mari.

Instanţa de fond a pronunţat sentinţa în cauză.

În termen sentinţa instanţei de fond a fost contestată cu apel de avocatul Ticu Ion în interesele părţii vătămate ***** pe motivul ilegalităţii sentinţei.

În motivarea apelului a indicat, că:

-nu este de acord cu sentinţa instanţei, pe care o apreciază ca fiind contrară legii şi care nu corespunde celor constatate în cadrul cercetării judecătoreşti; instanţa de judecată a pus la baza sentinţei doar probele şi baza faptică prezentată de către partea apărării, iar cea prezentată de partea acuzării -a neglijat-o şi nu a luat-o în consideraţie;

-specificând prevederile art.385 al.(1) CPP RM indică, că în primul rând, instanţa de judecată trebuia să constate dacă a avut loc fapta de săvârşirea căreia erau acuzaţi inculpaţii. Constatarea faptei comise de către inculpaţi este o condiţie esenţială pentru emiterea sentinţei, deoarece reieşind din această constatare rezultă celelalte chestiuni pe care instanţa de judecată urmează să le soluţioneze la emiterea sentinţei. În acest context menţionează, că nu are importanţă ce fel de sentinţă va emite instanţa de judecată, de achitare, de încetare sau de condamnare, ea este obligată să constatate fapta comisă de inculpaţi;

-din conţinutul sentinţei nu rezultă că instanţa de judecată a constatat ce faptă au comis inculpaţii. Conform actului de acuzare rezultă că inclulpaţii au dobândit ilegal de la partea vătămată bani în sumă de 860 000 lei. Instanţa de judecată şi-a neglijat această obligaţie şi nu s-a expus asupra faptului dacă inculpaţii au primit sau nu de la partea vătămată banii în sumă de 860 000 de lei;

-din sentinţă rezultă că instanţa de judecată a constatat următoarele: „...că soţii Zara dispuneau de gheretă comercială la piaţa centrală din or.Edineţ şi acţionau în bază de patent. Din anul 2014 Zara Eugenia împreună cu Zara Victor se ocupau cu colectarea miezului de nucă de la populaţie, care era vîndut la diferite firme. Pentru colectarea miezului de nucă nu dispuneau de bani şi au acceptat propunerea lui ***** de a primi împrumuturi băneşti cu procente de la fratele ei, *****. Iniţial la cerinţa lui Zara Eugenia şi Zara Victor, ***** le

transmitea împrumut în rate cu procente, sume care au fost restituite fără careva probleme, fără a fi întocmite careva recipise de primire-predare a împrumutului cu procente de la Oleg ***** şi soţii Zara";

-constatarea acestei fapte nu corespunde cu învinuirea adusă inculpaţilor; instanţa de judecată nu a stabilit perioada de timp în care inculpaţii au primit bani de la partea vătămată, a indicat că iniţial inculpaţii au început a primi bani începând cu anul 2014, dar în actul de acuzare este indicat că mijloacele băneşti în mărime de 860 000 lei au fost transmise în perioada 2015-2016. Instanţa a constatat că inculpaţii au primit bani de martorul *****, dar nu s-a expus asupra faptului dacă inculpaţii au primit bani de la partea vătămată *****;

-instanţa de judecată intenţionat s-a eschivat de a constata fapta comisă de inculpaţi şi acest aspect se observă din structura sentinţei, în condiţiile în care instanţa de judecată nu a constatat fapta comisă de inculpaţi este evident că nici nu a avut posibilitate de a se expune dacă această faptă a fost săvârşită de inculpaţi;

-instanţa de judecată era obligată să se expună dacă fapta întruneşte elementele infracţiunii şi de care anume lege penală este prevăzută ea. În sentinţă pronunţată instanţa tangenţial menţionează elementele infracţiunii: subiect, latură subiectivă, obiect, latură obiectivă, dar nu indică în sentinţă dacă în acţiunile inculpaţilor se întrunesc cele 4 elemente ale infracţiunii sau nu, sau care se întrunesc şi care lipsesc. Mai mult ca atât, instanţa de judecată urma să indice de care lege penală este prevăzută fapta inculpaţilor sau în general nu este prevăzută de vreo lege penală;

-instanţa de judecată în sentinţă a omis să se expună asupra vinovăţiei inculpaţilor. Deşi în prezenta cauză penală a fost înaintată de partea vătămată o acţiune civilă, instanţa de judecată nu s-a expus asupra acestei acţiuni, fie o admite integral, fie parţial, fie în principiu, fie o respinge, fie o lăsă fără soloţionare;

-în cadrul efectuării urmăririi penale asupra bunurilor imobile ale inculpaţilor a fost aplicat sechestru în vederea asigurării acţiunii civile. Nici asupra acestei chestiuni instanţa de judecată nu s-a expus odată cu emiterea sentinţei, fie menţine sechestrul aplicat şi perioadă până când urmează să fie aplicat, fie îl ridică şi perioada când acesta este ridicat;

-sentinţa emisă de instanţa de judecată este contradictorie. Pe de o parte, instanţa de judecată a încetat procesul penal în legătură cu existenţa altor circumstanţe care exclud sau condiţionează pornirea urmăririi penale şi tragerea la răspundere penală şi anume în legătură cu modificările operate la Codul penal, conform Legii nr.179 din 26.07.2018, pe de altă parte, instanţa de judecată îşi motivează sentinţa prin prisma inexistenţei în acţiunile inculpaţilor a elementelor infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal;

-conform jurisprudenţei naţionale, sentinţa trebuie să corespundă atât după formă, cât şi după conţinut cerinţelor art.384-397 Cod de procedură penală. Sentinţa se expune în mod consecvent, astfel ca noua situaţie să decurgă din cea anterioară şi să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (Hotărârea Plenului CSJ nr.22 din 12.12.2005 privind sentinţa judecătorească, pct.3);

-în sentinţă instanţa de judecată a reţinut frază: „Instanţa a stabilit că din declaraţiile inculpaţilor, a părţii vătămate şi a martorilor rezultă cert că în materialele cauzei penale lipseşte un act juridic încheiat (recipisă, contract de împrumut) între inculpaţi şi patea vătămată cu privire la împrumutul sumelor băneşti";

-în art.195 al Codului civil este indicată noţiunea actului juridic. Această normă prevde că „Act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice şi juridice a voinţei îndreptate spre naşterea, modificarea sau stingerea drepturilor şi obligaţiilor civile;

-mai mult ca atât, din însăşi noţiunea actului juridic nu rezultă că pentru existenţa acestuia este necesară o anumită formă;

-totodată, de la art.208 şi pînă la art.212 Codul civil se conţin norme referitoare la forma actului juridic şi din aceste norme rezultă că actul juridic poate fi şi verbal, şi scris, şi autentic;

-instanţa de judecată nu a făcut referire la toate probele examinate în cadrul cercetării judecătoreşti, nu s-a expus de ce a preferat unele probe în detrimentul altor probe, nu a efectuat analiza tuturor probelor examinate în cadrul cercetării judecătoreşti şi a omis a se expune asupra tuturor probelor;

-rezultă că instanţa de judecată dacă a respins probele acuzării, cel puţin, aşa cum rezultă din art.101, trebuia să le indice, să le aprecieze şi să se expună de ce nu coraborează cu alte probe şi de ce nu pot fi puse la baza unei decizii;

-în acest context art.6 CEDO este încălcat totalmente şi în nici un caz nu se poate vorbi despre existenţa unui proces echitabil;

-mai mult ca atât, instanţa de judecată nu a admis în calitate de probă CD-urile prezentate de către partea vătămată la etapa urmăririi penale, care conţin discuţiile dintre partea vătămată şi martorul ***** cu inculpaţii Zara referitor la suma de 860 000 de lei;

-o asemenea motivare a instanţei este absurdă, ilegală şi neântemeiată. Art.94 din Codul de procedură penală face referire la datele neadmise ca probe. Această normă prevede 12 cazuri când probele obţinute nu pot fi admise în calitate de probe şi urmează a fi excluse din dosar;

-instanţa nu face trimitere concret pe care din cele 12 cazuri îl invocă, doar menţionează că această probă a fost obţinută fără autorizarea judecătorului de instrucţie;

-în legătură cu această motivare a instanţei invocă următoarele: pentru obţinerea acestei probe nici nu era nevoie de autorizarea judecătorului de instrucţie. În primul rând, această probă a fost dobândită în afara procesului penal, până la sesizarea organului de urmărire penală;

-în al doilea rând, în art.300 al.(1) Cod de procedură penală este indicată sfera controlului judecătoresc, judecătorul de instrucţie examinează demersurile procurorului privind autorizarea efectuării acţiunilor de urmărire penală, măsurilor speciale de investigaţii şi de aplicare a măsurilor procesuale de constnngere care limitează drepturile şi libertăţile constituţionale ale persoanei”;

-în al treilea rând, în art.93 al.(2), pct.6) Cod de procedură penală este indicat că în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: înregistrările audio sau video, fotografiile;

-astfel, această normă nu prevede anumite cerinţe înaintate faţă de înregistrările audio;

-aspectul la care s-a referit instanţa de judecată când a motivat neadmiterea probei se conţine în art.93 al.(2), pct.8) Cod de procedură penală, care prevede că „în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: actele procedurale în care se consemnează recitatele măsurilor speciale de investigaţii şi anexele la ele, inclusiv stenograma, fotografiile, înregistrările şi altele;

-este de acord că în cazul în care s-ar fi invocat probe în temeiul art.93 al.(2) pct.8) Cod de procedură penală, atunci într-adevăr ar fi fost necesară autorizarea judecătorului de instrucţie, dar în speţă această autorizarea nici nu este necesară pentru legalitatea probei;

-în acest caz consideră, că instanţa de judecată intenţionat nu a admis această probă (cea mai importantă), deoarece dacă o admitea era obligată să pronunţe o sentinţă de condamnare;

-deşi instanţa de judecată s-a expus că nu a admis în calitate de probă înregistrările audio prezentate de partea vătămată, nu s-a expus asupra proceselor-verbale de examinare a acestor înregistrări şi asupra stenogramei;

-acest tratament al instanţei faţă de această probă vine în contextul în care ambii inculpaţi au menţionat că în aceste înregistrări audio se conţine vocea lor. Fără a reda integral conţinutul acestor înregistrări, indică că în acestea inculpaţii recunosc că au primit de la partea vătămată suma de 860 000 de lei şi că tot îi roagă să mai aştepte până se vor achita cu ei;

-instanţa de judecată nu s-a referit în sentinţă de ce a preferat să pună la baza sentinţei doar probele apărării care constau doar în declaraţiile inculpaţilor, care nici măcar nu sunt preântâmpinaţi de răspundere penală pentru declaraţii false şi nici nu depun jurământul şi a neglijat în totalitate declaraţiile părţii vătămate, ale martorilor, alte înscrisuri şi înregistrări audio prezentate de către acuzatorul de stat;

-atrage atenţia instanţei de apel că în cadrul acestui proces penal inculpaţii Zara de trei ori şi-au schimbat declaraţiile, iar analiza acestor depoziţii denotă caracterul contradictoriu al declaraţiilor depuse de către Zara Victor la diferite etape ale procesului penal. Iniţial Zara Victor a menţionat că pe ***** o cunoştea vizual, ulterior la înaintarea acuzării a menţionat că erau în relaţii de prietenie, iar în instanţa de judecată în general a menţionat că pe ***** nu o cunoaşte şi că a cunoscut-o în ziua procesului, în instanţa de judecată. Iniţial, Zara Victor a menţionat că în general nu a primit niciodată bani de la familia *****;

-ulterior, în cadrul audierii în calitate de învinuit a menţionat că în anul 2014 a împrumutat bani de la ***** şi *****, dar că a restituit integral împrumutul acestora şi nu mai are datorii, iar suma de 860 000 de lei a fost rugat de ***** să o recunoască în faţa mamei sale.

-în instanţa de judecată deja Zara Victor menţionează că datoria de 860 00 de lei ar fi constituit dobânda la sumele pe care anterior le-ar fi împrumutat de la *****, pe care ultimul le-a calculat exagerat. Aceeaşi tendinţă o vede şi în privinţa Eugeniei Zara;

-astfel, instanţa de judecata nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinenţei, concludenţei, utilităţii şi veridicităţii ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coraborării lor, inclusiv în coraborare cu normele de procedură penală care vizează natura juridică a acestor probe, cât şi în raport cu circumstanţele în fapt şi în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins versiunile şi probele acuzării;

-temeiul pe care l-a invocat instanţa de judecată în vederea încetării procesului penal nu poate fi unul întemeiat din mai multe considerente. Într-adevăr dispoziţia art.190 Cod penal, de la data comiterii infracţiunii de către inculpaţi şi până la data expedierii cauzei penale a fost modificată, dar esenţa infracţiunii a rămas aceiaşi, fapta nefiind decriminalizată;

-anterior era sancţionată penal escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înşelăciune sau abuz de încredere de două sau mai multe persoane săvârşite în proporţii deosebit de mari;

-la moment aceasta ar suna în felul următor: escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducere în eroare a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, precum şi dacă încheierea actului juridic anulabil este determinată de comportamentul dolosiv şi viclean care a produs daune considerabile, săvârşite de două persoane, acţiune prevăzută la al.(1)-(2) săvârşită în proporţii deosebit de mari;

-din analiza acestor norme al rezulta următoarele: legiuitorul a lăsat neschimbată prima parte a normei în care este indicat escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, a schimbat doar dispoziţia care se referă la latura subiectivă a infracţiunii, dar nu a schimbat-o în sensul de a-i modifica sensul, dar a concretizat-o;

-astfel, dacă anterior escrocheria putea fi comisă prin două forme: fie înşelăciune fie abuz de încredere, la moment abuzul de încredere a fost exclus, rămând doar înşelăciunea. În legea nouă legiutorul doar a concretizat formele înşelăciunii.În esenţă este aceiaşi faptă criminală, doar că are un nou conţinut;

-mai mult ca atât, procurorul era obligat să aplice legea nouă deoarece ea este mai blândă, având în vedere că este exclus abuzul de încredere şi rămâne doar înşelăciunea;

-pentru a face clarificare sub acest aspect indică decizia Curţii Supreme de Justicţie din 30.06.2014 prin care a fost judecat recursul în interesul legii formulat de Procurorul General în care s-a invocat că în practica Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie nu există un punct de vedere unitar cu privire la calificarea acţiunilor persoanelor învinuite în săvîrşirea infracţiunilor prevăzute de art.328 al.(2) lit.a) sau c) şi art.309/1 Cod penal, pînă la intrarea în vigoare a Legii nr.252 din 08 noiembrie 2012;

-atunci prin Decizia Curţii Supreme de justiţie s-a decis: „ Admite recursul în interesul legii formulat de Procurorul General şi stabileşte că prin Legea nr.252 din 08.11.2012 nu au fost dezincriminate faptele incriminate în baza art.328 al.(2) lit.a) sau c) Cod penal (red.Legii nr.277 din 18.12.2008); art.309/1 Cod penal (red.Legii nr.245 din 02.12.2011), fiindcă aceste fapte se regăsesc în norma relativ echivalentă prevăzută de dispoziţia art.166/1 Cod penal (redacţia Legii nr.252 din 08.11.2012).”. Tot aceiaşi situaţie este şi în cazul dat.

Solicită admiterea apelului, casarea sentinţei din 30.12.2019, cu pronunţarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, prin care Zara Victor ***** şi Zara Eugenia ***** să fie recunoscuţi culpabili de comiterea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal şi să le fie stabilită o pedeapsă sub formă de 13 ani închisoare, cu ispăşirea pedepsei în penitenciar de tip închis. Admiterea integrală a acţiunii civile înaintate.

Sentinţa instanţei de fond a fost contestată cu apel şi de către procurorul în Procuratura raionului Edineţ, Plîngău Alexandru din motivul ilegalităţii sentinţei.

În motivarea apelului a invocat, că:

-în motivarea sentinţei de încetare a procesului penal instanţa a invocat precum că conform rechizitoriului se pretinde precum că fapta infracţională a fost comisă în perioada lunilor septembrie 2015 - ianuarie 2016. Prin urmare la momentul comiterii pretinsei infracţiuni erau în vigoare prevederie art.190 Cod penal cu modificările din 14.04.2015, anume componenţa de infracţiune avea următoarele semne: escrocheria adică dobîndirea

ilicită a bunurilor altei persoane prin înşelăciune sau abuz de încredere săvîrşit de două sau mai multe persoane, săvîrşit în proporţii deosebit de mari. Astfel în opinia instanţei, semnele calificative ale laturii obiective în baza cărora au fost puşi sub învinuire Zara Victor şi Zara Eugenia nu existau, prin urmare procurorul greşit a aplicat retroactiv legea penală nouă, adică cu modificările operate prin Legea nr.179 din 17.08.2018. în opinia instanţei urma să se aplice legea în vigoare la momentul comiterii faptei, adică cu modificările operate prin legea nr. 36 din 09.04.2015, şi nu cea cu modificările operate prin Legea nr.179 din 17.08.2018;

-din aceste considerente instanţa eronat a interpretat la luarea deciziei de încetare a procesului penal interpretările care au avut loc prin Legean nr.179 din 17.08.2018, facînd alogaţie la aplicarea legii penale în spaţiu. Altfel, fapt stabilit deja şi în practica judiciară, conţinutul noilor modificări ale art.190 Cod penal, rezultă că legislatorul a concretizat acţiunile şi consecinţele prejudiciabile prin care se comite infracţiunea de escrocherie „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane care a cauzat daune considerabile", mai mult, legislatorul a adoptat un concept mai concret a metodelor prin care se comite dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, în cazul de escrocherie şi anume: a) prin inducerea în eroare a uneia sau mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase; b) prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane prin prezentarea ca mincinoasă a unei fapte adevărate;

-prin modificările legislative operate în conţinutul art.190 Cod penal, nu s-au decriminalizat acţiunile inculpaţilor Zara Victor şi Zara Eugenia, legislatorul nu a schimbat conceptul de escrocherie sau conţinutul ei, dar ţinând cont de jurisprudenţa CtEDO, recomandările naţionale şi internaţionale, precum şi de hotărârile Curţii Constituţionale a RM privitor la claritatea şi previzibilitatea normei penale, a fost necesar de a înlocui sintagmele pre generale, utilizate anterior - „înşelăciunea şi abuzul de încredere", cu fapte prejudiciabile, metode şi mijloace de comitere a escrocheriei mai concrete, mai clare;

-astfel instanţa de fond eronat a interpretat faptul dezincriminator determinat prin modificările la art.190 Cod penal, operate prin Legea nr.179 din 17.08.2018. Astfel practica deja a stabilit că prin aceste modificări nu s-a dezincriminat infracţiunea dar au fost concretizate acţiunile prejudiciabile ale infracţiunei;

-totodată instanţa încetînd procesul penal, în mod contradictoriu se expune şi asupra faptului că inculpaţii Zara Victor şi Zara Eugenia nu au avut intenţia de cupiditate. Totodată, expunîndu-se şi asupra faptului că procurorul urma să demonstreze că inculpaţii nu aveau intenţia să-şi onoreze obligaţiile de la bun început, abordînd faptul că raporturile juridice dintre inculpaţi şi partea vătămată au un caracter civil;

-la acest aspect indică, că din materialele cauzei penale rezultă că inculpaţii de la bun început au avut intenţia de a nu restitui suma de 860 000 lei care chipurile a fost împrumutată de la partea vătămată. Altfel din materialele cauzei penale rezultă că inculpaţii atît la faza de urmărire penală, cît şi la cea de judecare a cauzei penale de trei ori şi-au schimbat depoziţiile, invocînd versiuni diferite. Oare acest aspect nu rezultă intenţia direct la comiterea acţiunilor de escrocherie şi intenţia inculpaţilor de la bun început de a se eschiva de la executarea obligaţiilor de rembursare a banilor ?;

-mai mult ca atît, acuzatorul de stat a prezentat probe suficiente referitor la situaţia financiară precară a inculpaţilor la momentul primirii banilor de la partea vătămată, aşa cum ar fi prezenţa multiplelor datorii la instituţiile financiare, gajul pe bunurile imobile ale inculpaţilor. Totodată prin probe audio legalizate în modul prevăzut de lege prezentate

instanţei de judecată, inculpaţii pînă la începerea urmăririi penale au recunoscut părţii vătămate că sunt datori cu suma de 860 000 lei, însă în instanţa de judecată au negat acest fapt;

-versiunea inculpaţilor precum că nu au putut restitui banii părţii vătămate din motiv că au fost înşelaţi de persoana cărora le preda miezul de nucă, urmează a fi apreciate critic. Inculpaţii nu au putut prezenta instanţei careva contracte cu firma de realizare a miezului de nucă, precum şi careva acte care să adeverească precum că au înstrăinat miezul de nucă şi cantitatea acestuia (versiunea inculpaţilor că au dat miezul de nucă procurat pe banii împrumutaţi de la partea vătămată, însă nu au primit banii pentru realizarea acestui miez de nucă). Astfel inculpaţii nu au prezentat careva acte instanţei care să adeverească faptul că au întreprins măsuri în vederea restituirii banilor pentru realizarea miezului de nucă cum ar fi plîngeri, acţiuni civile. Reieşind din cele invocate şi din faptul că la momentul primirii unei asemenea sume de bani inculpaţii aveau datorii, imobilele fiind puse deja în gaj la instituţiile bancare, lipsa acţiunilor civile sau plîngerilor în privinţa cărora au invocate precum că au fost înşelaţi rezultă intenţia inculpaţilor de escrocherie şi de însuşire de la partea vătămată a sumei de 860 000 de la bun început.

Solicită admiterea apelului, casarea parţială a sentinţei Judecătoriei Edineţ Sediul Central din 30.12.2019, rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instantă, prin care Zara Victor ***** să fie recunoscut vinovat în comiterea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) CP RM şi a-i aplica o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 13 ani, cu ispăşirea pedepsei în penitenciar tip închis, cu privarea de a ocupa funcţii în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani. A o recunoşate vinovată pe Zara Eugenia ***** în comiterea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) CP RM şi a-i aplica o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 13 ani, cu ispăşirea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis, cu privarea de a ocupa funcţii în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani. Acţiunea civilă înaintată de partea vătămată ***** Nicolae a o admite integral şi a încasa în mod solidar de la Zara Eugenia şi Zara Victor în beneficiul lui ***** prejudiciul material cauzat prin infracţiune în sumă de 860 000 lei. Corpurile delicte: CD-iurile anexate şi examinate la respectiva cauză penală a le păstra la cauza penală pe toată durata păstrării acestora. Măsura preventivă controlul judiciar aplicat în privinţa lui Zara Victor ***** a-l modifica în arest preventive, luîndu-l pe Zara Victor ***** sub strajă din sala de judecată. Măsura preventive sub formă de arest la domiciliu aplicat în privinţa lui Zara Eugenia ***** a o modifica în arest preventiv, luînd-o pe aceasta sub strajă din sala de judecată. În latura respingerii plîngerii avocatului Ghenadie Odobescu înaintată în interesul lui Zara Victor ***** şi Zara Eugenia ***** cu privire la anularea ordonanţei procurorului şef-adjunct al Procuraturii raionului Rîşcani Gaugaş Olga din 27.09.2018 şi a ordonanţei Procurorului Şef al Procuraturii raionului Rîşcani Sergiu Creţu din 20.11.2018, a o lăsa fară modificări.

Împotriva sentinţei instanţei de fond a declarat apel şi avocatul Odobescu Ghenadie în interesele inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor, care nu este de acord cu sentinţa instanţei de fond pe motiv că nu au fost luate în consideraţie toate circumstanţele importante, apreciind în mod arbitrar probele în cauza dată.

În motivarea apelului a indicat că:

-deşi prima instanţă a adoptat o sentinţă de încetare a procesului penal pe motivul modificărilor operate la Codul Penal conform Legii nr.179 din 26.07.2018, însă încetarea

procesului lasă loc de înterpretare, or încetarea nu este un temei de reabilitare. În partea descriptivă a sentinţei din 30.12.2019 sunt descrise cu fermitate neântrunirea elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzută la 190 al.(5) Cod Penal RM, iar acest fapt serveşte drept temei de emitere a unei sentinţe de achitare, formula prevăzută la art.390 al.(1) pct.3) Cod de procedură penală pentru o sentinţă de achitare, precum şi motiv pentru care este înaintat prezentul apel;

-conform rechizitoriului se pretinde şi se afirmă că fapta infracţională a fost comisă în septembrie 2015 - ianuarie 2016, când Zara Victor împreună cu Zara Eugenia, de comun acord, în scop cupidant, în trei rate au obţinut de la ***** mijloace băneşti în sumă de 860 000 lei MD, pe care i-au însuşit;

-prin urmare la momentul comiterii faptei erau în vigoare prevederile art.190 CP cu modificările din 14.04.2015 (modificări operate prin LP 36 din 09.04.15, M093/14.04.15) şi respectiv versiunea în vigoare din 31.12.2015 (modificările operate prin LP 138 din 03.12.15, LP138 din 03.12.15, M0361-369/31.12.I5 art.675), anume componenţa de infracţiune avea următoare formulă „Escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înşelăciune sau abuz de încredere";

-calificativele aplicate de procuror la data punerii sub învinuire a inculpaţilor au intrat în vigoare la data de mai tîrziu decît a fost comisa pretinsa faptă, anume la 17.08.2018 în baza modificărilor prin LP179 din 17.08.18 M0309-320 din 17.08.18 art.498;

-potrivit hotărârii Plenului CSJ nr.23 din 28.06.2004 cu modificările ulterioare, unde este indicat că în sensul legii sustragerea se consideră luarea ilegală şi gratuită a bunurilor din posesia altuia, care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acestuia, săvârşită în scop acaparator şi că primirea bunurilor cu condiţia îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie, doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpînire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor şi nu avea intenţia sa-şi execute angajamentul asumat;

-anume procurorul a pus sub învinuire persoanele după semnele calificative ale laturei obiective, adică a încriminat prevederile legale care la momentul comiterii pretinsei fapte nu existau;

-în acest context face referire la decizia Curţii Supreme de Justiţie din 30.10.2018 (dosarul lra-1165/2018), prin care a fost casată decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 20 martie 2018 în cauza penală în privinţa lui Eni Denis, în care s-a menţionat că prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, au fost operate mai multe modificări la Codul penal, inclusiv acestea vizează şi norma de incriminare din această cauză, art.190 Cod penal, care urmează a fi luate în considerare de către instanţa de apel;

-respectiv, semnele calificative ale laturei obiective de care au fost puşi sub învinuire inculpaţii la momentul comiterii faptei (2015-2016) nu existau, prin urmare procurorul a aplicat retroactiv greşit legea penală, or, aplicabilă era legea penală de la momentul comiterii faptei;

-în speţă, inculpaţii sunt puşi sub învinuire pentru faptul că au însuşit bani de la partea vătămată, din start neavînd intenţia şi posibilitatea de ai restitui, fapt ce este insuficient de a califica acţiunile lor în baza art.190 Cod penal în redacţia din 17.08.2018 - dacă se merge pe ideea procurorului ca sînt aplicabile prevederile noi. Anume, pentru ca să existe latura obiectivă a infracţiunii de care sunt învinuiţi inculpaţii, procurorul urma să dovedească

existenţa între inculpaţi şi partea vătămată prezenţa unui act juridic nul sau anulabil, fapt ce nu a fost făcut;

-sub incidenţa legii penale trebuie să intre doar acele incălcări care demonstrează rea-voinţă, fraudă din partea făptuitorului. Imixtiunea penalului in sfera privată, sfera bazată pe principiul egalităţii părţilor, trebuie privită ca o ultimă măsură. Daca ambele părţi debitorii si creditorul, obţin profituri de pe urma parteneriatului lor, rămînând proprietari asupra bunurilor sale (sau una din părţi suferă prejudicii sub forma venitului ratat, fară a pierde insă dreptul de proprietate), atunci raporturile dintre cele două părţi trebuie să rămană în continuarea pe tărimul dreptului civil. Dacă însă una din părţi, asumîndu-şi angajamente, nu are posibilitate şi nici dorinţă să le execute (in prealabil fiindu-i transmise bunuri de cealaltă parte care, astfel, işi pierde dreptul de proprietate asupra lor), este foarte probabilă necesitatea intervenţii legii penale;

-astfel acuzatorul urma să delimiteze încălcarea normei penale de cea civilă, precum şi obiectiv să tracteze acţiunile ce au avut loc, să contureze acţiune sau inacţiune - care lezează valorile (obiectul juridic) ocrotite prin legea penală;

-delimitarea escrocheriei de încălcarea normei, de drept civil trebuie facută luîndu-se în consideraţie două aspecte de maximă importanţă - 1) atitudinea făptuitorului faţă de faptul transmiterii lui a bunurilor - 2) prezente disponibilităţii efective a făptuitorului de a-şi executa angajamentele;

-atât în cadrul urmăriiri penale cât şi în primă instanţă este vizibil faptul că partea vătămată pe lângă faptul că denaturalizează considerabil suma transmisă ca împrumut, negarea primirea banilor daţi cu împrumut, apoi pe lângă ceasta întерpretează înţelegerii ce nu au avut loc (procente, sume inventate). Respectiv la comportamentul inculpaţilor nu pot fi incriminate acţiuni care nu au avut loc şi care nu au lezat valorile ocrotite de legea penală;

-latura subiectivă a escrocheriei se manifestă, în primul rînd, prin vinovăţie sub formă de intenţie directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - scopul de cupiditate care reprezintă „anticiparea în conştinţa făptuitorului a stăpânirii sale definitive asupra bunurilor luate, cînd el avea posibilitatea de a poseda, a folosi şi a dispune de aceste bunuri ca şi cum ar fl proprii. Susţine poziţia primei instanţe că în acţiunile inculpaţilor nu se regăseşte scop de sustragere nici cel de cupiditate, iar rea-credinţa a inculpaţilor ca intenţie a duce în eroare partea vătămată nu corespunde realităţii;

-astfel potrivit probelor, declaraţiilor părţii vătămate şi a martorilor acuzării circumstanţele au fost eronat determinate. Învinuirea adusă lui Zara Victor ***** şi lui Zara Eugenia ***** este abuzivă, neîntemeiată şi bazată doar pe presupuneri, ceea ce se confirmă şi prin declaraţiile martorilor precum şi prin celelalte probele existente la dosar. În urma audierii martorilor acuzării în cadrul şedinţelor de judecată s-a stabilit o serie de neconcordante;

-cauza penală este pornită abuziv şi fară vreun temei legal, aceasta a fost pornită în baza plîngerii cet.***** privind faptul, că în perioada anului 2015, aflîndu-se în or.Edineţ, soţii Zara Eugenia şi Zara Victor, prin înşelăciune şi abuz de încredere, au dobîndit de la ea bani în sumă de 1 000 000 (un milion) lei MD, iar după o perioadă de timp s-a transformat în altă sumă 860 000 (opt sute şasezeci mii lei MD, după care în instanţă s-a dovedit că şi această ultimă sumă e inventată;

-aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanţele

judecătoreşti, cât şi de părţile din proces, se concretizează pe soluţia ce va fi dată în urma acestei activităţi. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet şi obiectiv. Legea stabileşte că probele admisibile sunt apreciate după pertinenţa, concludenţa şi utilitatea acestora. De menţionat că proba trebuie apreciată şi după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanţă cu realitatea pe care o probează această dată. Toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punctul de vedere al coroborării lor;

-caracterul confuz şi vădit contradictoriu al mijloacelor de probă afectează acestora grav veridicitatea şi credibilitatea existenţei unei fapte infracţionale în acţiunile inculpaţilor;

-respectiv, vinovăţia persoanelor în săvârşirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanţa de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumţiei de nevinovăţie, cercetând toate probele prezentate, a stabilit fapta incriminată ca infracţiune, iar îndoielile care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpaţilor;

-în final menţionează că în acţiunile lui Zara Victor şi Zara Eugenia nu s-au regăsit elementele constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal al RM;

Solicită admiterea apelului, casarea sentinţei Judecătoriei Edineţ Sediul central din 30.12.2019, rejudecarea cauzei şi adoptarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, prin care în privinţa lui Zara Eugenia şi Zara Victor că fie emisă o sentinţă de achitare în condiţiile art.390 al.(1) pct.3) CPP RM - fapta inculpatului nu întruneşte elementele infracţiunii.

Sentinţa instanţei de fond a fost contestată cu apel şi de către partea vătămată *****, care în motivarea apelului a invocat aceleaşi motive care au fost expuse şi de către avocatul Ticu Ion în apelul declarat în interesel părţii vătămate, astfel că Colegiul penal le preia şi nu consideră necesar şi oportun de le reireta pentru a evita o repetare inutilă a acestora.

Prin apelul declarat partea vătămată ***** solicită admiterea apelului, casarea sentinţei din 30.12.2019, prin care procesul penal în cauza penală de învinuire a lui Zara Victor ***** şi Zara Eugenia ***** de săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal a fost încetat pe motiv că există alte circumstanţe care exclud sau condiţionează pornirea urmăririi penale şi tragerea la răspundere penală, şi anume în legătură cu modificările operate la Codul penal conform Legii nr.179 din 26.07.2018, cu pronunţarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, prin care Zara Victor ***** şi Zara Eugenia ***** să fie recunoscuţi culpabili de comiterea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal şi să le fie stabilită o pedeapsă sub formă de 13 ani închisoare, cu ispăşirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu admiterea integrală a acţiunii civile înaintate.

Potrivit ordonanţei procurorului în Procuratura de circumscripţie Bălţi, Prisacari Lilia din 13.04.2022 de modificare a învinuirii în şedinţa de judecată, Zara Eugenia a fost pusă sub învinuire în baza art.190 al.(5) Cod penal RM pe faptul, că ea prin înţelegere prealabilă cu inculpatul Zara Victor, în perioada anului 2014 în scopul însuşirii prin înşelăciune şi abuz de încredere a bunurilor altei persoane în proporţii deosebit de mari, sub pretextul procurării miezului de nucă, au întocmit un plan criminal bine organizat pe care l-au realizat după cum urmează:

Fiind în relaţii bune cu familia ***** şi activând de mai mult timp la piaţa centrală din or.Edineţ (şi unii şi alţii fiind vânzători în bază de patent), pentru a dobândi încrederea acestora, pe parcursul anilor 2014 şi 2015, de mai multe ori au împrumutat de la ***** diferite sume de bani, mijloace băneşti pe care le restituiau la timpul limită stabilit.

În scopul creării faţă cet.***** şi a fiului ei, ***** impresia de persoane de bună-credinţă, şi ulterioara utilizării a încrederii dobândite spre atingerea scopului criminal bine determinat, inculpaţii Zara Victor şi Zara Eugenia motivau împrumuturile ca fiind strict necesare pentru dezvoltarea afacerilor sale, creând astfel şi aparenţa unor persoane solvabile, necatând la faptul că aveau luate credite în proporţii deosebit de mari de la banca „ProCreditBank", fapt pe care l-au tăinuit, implicit, de facto fiind persoane care nu dispuneau de suficiente mijloace băneşti sau bunuri pentru a-şi îndeplini la termen obligaţiile.

Ulterior, Zara Eugenia, în perioada cuprinsă între lunile septembrie 2015 - ianuarie 2016, aflându-se în gospodăria cet.*****, situată în or.Edineţ, str.*****, acţionând intenţionat, împreună şi de comun acord cu soţul său Zara Victor, din motiv de cupiditate, cu scopul dobândirii prin înşelăciune şi abuz de încredere a bunurilor altei persoane, având încrederea cet.***** şi a fiului ei *****, în trei rate au obţinut de la cet.***** mijloace băneşti în sumă totală de 860000,00 (opt sute şaizeci mii) lei, sub pretextul dezvoltării unei afaceri în realitate neexistente, bani pe care ilegal i-au însuşit, din start neavând intenţia şi posibilitatea de a-i restitui, ulterior negând vehement existenţa împrumuturilor, cauzând astfel cet.***** o daună materială considerabilă, acţiune săvârşită în proporţii deosebit de mari.

Acţiunile respective se încadrează în prevederile art.190 al.(5) Cod Penal al RM în varianta legii în vigoare la data comiterii faptei, sub formă de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei personae, săvârşite prin înşelăciune sau abuz de încredere, comis de două sau mai multe persoane, săvîrşite în proporţii deosebit de mari (f.d.169-170, vol.VI).

Potrivit ordonanţei procurorului în Procuratura de circumscripţie Bălţi, Prisacari Lilia din 13.04.2022 de modificare a învinuirii în şedinţa de judecată, Zara Victor a fost pusă sub învinuire în baza art.190 al.(5)Cod penal RM pe faptul, că el, prin înţelegere prealabilă cu inculpata Zara Eugenia, în perioada anului 2014 în scopul însuşirii prin înşelăciune şi abuz de încredere a bunurilor altei persoane în proporţii deosebit de mari, sub pretextul procurării miezului de nucă, au întocmit un plan criminal bine organizat pe care l-au realizat după cum urmează:

Fiind în relaţii bune cu familia ***** şi activând de mai mult timp la piaţa centrală din or.Edineţ (şi unii şi alţii fiind vânzători în bază de patent), pentru a dobândi încrederea acestora, pe parcursul anilor 2014 şi 2015, de mai multe ori au împrumutat de la ***** diferite sume de bani, mijloace băneşti pe care le restituiau la timpul limită stabilit.

În scopul creării faţă cet.***** şi a fiului ei, ***** impresia de persoane de bună-credinţă, şi ulterioara utilizării a încrederii dobândite spre atingerea scopului criminal bine determinat, inculpaţii Zara Victor şi Zara Eugenia motivau împrumuturile ca fiind strict necesare pentru dezvoltarea afacerilor sale, creând astfel şi aparenţa unor persoane solvabile, necatând la faptul că aveau luate credite în proporţii deosebit de mari de la banca „ProCreditBank", fapt pe care l-au tăinuit, implicit, de facto fiind persoane care nu dispuneau de suficiente mijloace băneşti sau bunuri pentru a-şi îndeplini la termen obligaţiile.

Ulterior, Zara Victor, în perioada cuprinsă între lunile septembrie 2015 – ianuarie 2016, aflându-se în gospodăria cet.*****, situată în or. Edineţ, str.*****, acţionând intenţionat, împreună şi de comun acord cu soţia sa, Zara Eugenia, din motiv de cupiditate, cu scopul dobândirii prin înşelăciune şi abuz de încredere a bunurilor altei persoane, având încrederea cet. ***** şi a fiului ei *****, în trei rate au obţinut de la cet. ***** mijloace băneşti în sumă totală de 860000,00 (opt sute şaizeci mii) lei, sub pretextul dezvoltării unei afaceri în realitate neexistente, bani pe care ilegal i-au însuşit, din start neavând intenţia şi posibilitatea de a-i restitui, ulterior negând vehement existenţa împrumuturilor, cauzând astfel cet.***** o daună materială considerabilă, acţiune săvârşită în proporţii deosebit de mari.

Acţiunile respective se încadrează în prevederile art.190 al.(5) Cod Penal al RM în varianta legii în vigoare la data comiterii faptei, sub formă de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, săvârşite prin înşelăciune sau abuz de încredere, comis de două sau mai multe persoane, săvîrşite în proporţii deosebit de mari (f.d.171-172, vol.VI).

În şedinţa instanţei de apel procurorul participant Prisacari Lilia a susţinut apelul declarat de procuror şi a solicitat admiterea acestuia din motivele invocate. Totodată a solicitat respingerea apelului avocatului Odobescu Ghenadie în interesele inculpaţilor în privinţa solicitării achitării inculpaţilor ca fiind nefondat. La fel a indicat, că solicită admiterea apelului avocatului în interesele părţi vătămate, apelul părţii vătămate ***** şi apelul procurorului, inclusiv şi apelul avocatului Odobescu Ghenadie în interesele inculpaţilor din alte motive decât cele invocate, cu reţinerea faptei potrivit ordonanţei de modificare a învinuirii. La momentul comiteri infracţiunii erau în vigoare modificările intervenite din 14.05.2015. Potrivit ordonanţei de modificare a învinuirii inculpaţii au săvârşit infracţiunea prevăzută de art.190 al.(5) CP. Cu referire la apelul avocatului în interesele inculpaţilor precum că procurorul nu a probat vinovăţia inculpaţilor în comiterea infracţiunii imputate este categoric împotrivă şi consideră că vinovăţia inculpaţilor a fost demonstrată atât prin probele prezentate de partea acuzării în cadrul urmăririi penale, cît şi în instanţa de fond şi instanţa de apel. Au fost audiaţi martorii, partea vătămată, au fost cercetate probele, care sunt în deplină coroborare. Instanţa dispunând o soluţie de încetare pe motiv că au intervenit modificări la legea penală, a făcut o interpretare greşită, or fapta prevăzută la art.190 al.(5) CP nu a fost decriminalizată, iar vinovăţia inculpaţilor a fost pe deplin dovedită. Procurorul a prezentat probe care cu certitudine demonstrează faptul că inculpaţii au obţinut suma de bani de la partea vătămată, ei nu erau financiar disponibili de a achita această datorie. Faptul că aceştia luau bani şi apoi îi întorceau în termen a fost doar pentru a intra în încredere, apoi folosindu-se de încrederea acordată să obţină suma de 860 000 lei, care până la momentul actual nu a fost restituit. A demonstrat faptul că la acel moment cât aceştia au luat datoria ei deja aveau mari datorii la bancă şi case gajate, fiind împrumutaţi bani de la mai mulţi colegi din piaţă. Din aceste motive susţine apelurile care au fost înaintate, precum şi apelul înaintat de avocat în interesele inculpaţilor din alte motive şi admiterea apelurilor, cu stabilirea pedepselor lui Zara Victor şi Zara Eugenia în baza art.190 al.(5) CP de 13 ani închisoare, cu ispăşirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani. Solicită admiterea acţiunii civile, deoarece partea vătămată a avut de suferit

mult şi plus timpul îndelungat de examinare a cauzei, iar din prejudiciul de 860 mii lei nu a fost restituit nimic.

Avocatul Ticu Ion în interesele părţii vătămate ***** în şedinţa instanţei de apel a susţinut poziţia expusă de procuror, indicînd că inculpaţii pe parcursul instrumentării şi examinării cauzei au schimbat declaraţiile de 4 ori. Iniţial aceştia nu recunoşteau că cunosc partea vătămată, apoi au invocat că aceştia le sunt datori cu bani, după nu a fost clar cum s-a format datoria de 860 de mii lei. Ulterior aceştea au mai schimbat declaraţiile şi au spus că ***** i-a rugat să confirme în faţa mamei lor precum că le sunt datori cu suma de 860 de mii lei. Din comportamentul acestora rezultă clar că sunt escroci. Partea vătămată însă a depus declaraţii consecvente pe toată perioada de examinarea a cauzei. În ce priveşte activitatea de întreprinzător pretinsă de inculpaţi, din informaţiile Inspectoratului fiscal de stat, aceştia nu desfăşoară careva activitate economică, de unde ar avea venituri să restituie datoria. Partea vătămată a prezentat instanţei un CD cu stenogramă în care este înregistrată convorbirea dintre inculpaţi şi partea vătămată, convorbire care confirmă datoria. Instanţa de fond nu a luat în consideraţie acest mijloc de probă deoarece nu a fost autorizat la judecătorul de instrucţie. Această înregistrare a fost efectuată până la pornirea procesului penal. Dacă instanţa a argumentat că această probă nu este legală atunci urma să fie scoasă de la dosar, fapt care nu a fost făcut, s-a expus doar că nu este probă, însă nu s-a dat o motivaţie clară a acestei interpretări. În aspectul penal al cauzei susţine poziţia procurorului. Solicită admiterea acţiunii civile în mărime de 860 mii lei. Atrage atenţia la faptul că partea vătămată nu solicită dobânzi, penalităţi şi nici măcar cheltuieli juridice, partea vătămată solicită doar restituirea prejudiciului cauzat.

Partea vătămată ***** în şedinţa instanţei de apel a susţinut apelul declarat personal şi de către avocatul Ticu Ion în interesele sale şi a solicitat admiterea acestora în sensul declarat.

Avocatul Sandu Stela în interesele inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor a susţinut apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele inculpaţilor, în care au fost descrise motivele în vederea adoptării unei soluţii de achitare a inculpaţilor, totodată a solicitat respingerea apelurilor declarate de către procuror şi partea vătămată şi avocat ca fiind neîntemeiate (discursul anexat la f.d.204-209 vol.VI).

Inculpaţii Zara Eugenia şi Zara Victor în şedinţa instanţei de apel au susţinut apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele lor şi au solicitat admiterea acestora din motivele invocate.

Verificând argumentele invocate în apelurile declarate prin prizma probelor administrate şi în raport cu materialele cauzei penale prezentate instanţei, audiind participanţii la proces, Colegiul penal ajunge la concluzia, că apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor urmează a fi respins ca fiind nefondat, iar apelurile declarate de procurorul în Procuratura raionului Edineţ, Plîngău Alexandru, partea vătămată ***** şi avocatul Ticu Ion urmează a fi admise, cu casarea totală a sentinţei instanţei de fond, cu pronunţarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, privind constatarea vinovăţiei lui Zara Eugenia şi Zara Victor în baza art.190 al.(5) Cod penal RM, reieşind din următoarele coniderente.

Referitor la apelurile declarate de procurorul în Procuratura raionului Edineţ, Plîngău Alexandru, partea vătămată ** şi avocatul Ticu Ion.***

În conformitate cu art.415 al.(1) pct.2) CPP RM, instanţa de apel judecînd cauza, admite apelul, casînd sentinţa parţial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 al.(2), şi pronunţă o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă.

Colegiul penal operează şi cu prevederile art.414 al.(1) CPP RM, potrivit căruia se reglementează, că instanţa de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanţă, conform materialelor din cauza penală, şi în baza oricăror probe noi prezentate instanţei de apel.

Potrivit art.414 al.(2) CPP RM, instanţa de apel verifică declaraţiile şi probele materiale examinate de prima instanţă prin citirea lor în şedinţa de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Potrivit art.414 al.(4) CPP RM se indică, că în vederea soluţionării apelului, instanţa de apel poate da o nouă apreciere probelor.

La adoptarea soluţiei Colegiul penal ţine cont şi de prevederile art.389 al.(1) CPP RM, potrivit căruia sentinţa de condamnare se adoptă numai în condiţia în care, în urma cercetării judecătoreşti, vinovăţia inculpatului în săvîrşirea infracţiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanţa de judecată.

Colegiul penal operează şi cu prevederile art.8 al.(3) CPP RM, potrivit căruia concluziile despre vinovăţia persoanei de săvîrşirea infracţiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condiţiile prezentului cod, se interpretează în favoarea inculpatului.

În aspectul dat, vinovăţia persoanei în comiterea faptei incriminate se consideră dovedită numai în cazul în care, instanţa de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumţiei nevinovăţiei, cercetînd nemijlocit probele prezentate, iar dubiile care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului şi în limita unei proceduri legale, a soluţionat chestiunile indicate în art.385 CPP RM.

Instanţa de apel ţine cont de faptul că art.385 al.(1) pct.1) CPP RM indică soluţionarea obligatorie a chestiunilor în consecutivitate, printre care pct.1) pune în sarcina instanţei să stabilească dacă a avut loc fapta de săvîrşirea căreia este învinuit inculpatul, nefiind admise îndoieli sau presupuneri.

Colegiul penal ajunge la concluzia că judecînd cauza penală prezentă instanţa de fond nu a respectat aceste prevederi legale procesuale, nu a verificat complet, sub toate aspectele şi în mod obiectiv circumstanţele cauzei şi nu a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al coroborării lor, incorect ajungînd la concluzia de încetare a procesului penal în privinţa lui Zara Eugenia şi Zara Victor în baza art.190 al.(5) Cod penal pe motiv că există alte circumstanţe care exclud sau condiţionează pornirea urmăririi penale şi tragerea la răspundere penală şi anume în legătură cu modificările operate la Codul Penal conform Legii nr.179 din 26.07.2018.

În acest aspect Colegiul penal indică, că în motivarea soluţiei instanţa de fond a reţinut, că potrivit art.190 al.(5) Cod Penal (la situaţia comiterii infracţiunii), escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înşelăciune sau abuz de încredere de două sau mai multe persoane săvârşite în proporţii deosebit de mari, se pedepsea cu închisoare de la 8 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Pentru a putea fi incriminată comiterea unei infracţiuni este necesar ca acuzatorul de stat să dovedească existenţa unei componenţe de infracţiuni prevăzută nemijlocit în partea specială a Codului Penal al Republicii Moldova şi care să conţină: subiectul, obiectul, latura obiectivă şi subiectivă.

În cazul de faţă, procurorul acuză inculpaţii în săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal, după semnele - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducere în eroare a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, precum şi dacă încheierea actului juridic anulabil este determinată de comportamentul dolosiv şi viclean care a produs daune considerabile, săvârşite de două persoane, acţiune prevăzută la al.(1)-(2) săvârşită în proporţii deosebit de mari.

Instanţa a stabilit, că potrivit rechizitoriului se pretinde că fapta infracţională a fost comisă în perioada lunii septembrie 2015 – ianuarie 2016. Prin urmare la momentul comiterii pretinsei infracţiuni erau în vigoare prevederile art.190 CP cu modificările din 14.04.2015 (modificări operate prin Legea nr.36 din 09.04.2015), anume componenţa de infracţiune avea următoarele semne: escrocheria adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înşelăciune sau abuz de încredere de două sau mai multe persoane săvârşite în proporţii deosebit de mari. Iar calificativele aplicate de procuror la data punerii sub învinuire a inculpaţilor, indicate mai sus au intrat în vigoare la data de mai tîrziu decît a fost comisă pretinsa faptă, anume la 17.08.2018 în baza modificărilor operate prin Legea nr.179 din 17.08.2018.

Deci, semnele calificative ale laturii obiective de care au fost puşi sub învinuire inculpaţii la momentul comiterii faptei (a.a.2015-2016) nu existau, prin urmare procurorul a aplicat greşit retroactiv legea penală, pe cînd aplicabilă era legea penală de la momentul comiterii faptei.

În acest sens instanţa de judecată a recurs şi la explicaţiile Hotărârii Plenului CSJ nr.23 din 28.06.2004 cu modificările ulterioare, unde este indicat că în sensul legii sustragerea se consideră luarea ilegală şi gratuită a bunurilor din posesia altuia, care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acestuia, săvârşită în scop acaparator şi că primirea bunurilor cu condiţia îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie, doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpînire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor şi nu avea intenţia să-şi execute angajamentul asumat.

Alături de alte circumstanţe, intenţia este demonstrată prin situaţia extrem de neprielnică a persoanei care-şi asumă angajamentul la momentul încheierii tranzacţiei, lipsa de fundamentare economică şi caracterul nerealizabil al angajamentului asumat; lipsa unei activităţi aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului, etc.

Instanţa a reiterat faptul că latura subiectivă a escrocheriei se manifestă, in primul rînd, prin vinovăţie sub formă de intenţie directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - scopul de cupiditate care reprezintă „anticiparea în conştinţa făptuitorului a stăpânirii sale definitive asupra bunurilor luate, cînd el avea posibilitatea de a poseda, a folosi şi a dispune de aceste bunuri ca şi cum ar fi proprii.

Instanţa de fond a indicat, că este important de reţinut şi trebuie de luat în consideraţie că temeiul aplicării răspunderii penale pentru escrocherie apare în cazul imposibilităţii apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiţiei civile. Cu alte cuvinte, atunci cînd este vorba despre două subiecte ale unui raport juridic, trebuie de verificat înainte

de toate ipoteza egalităţii lor în drepturi, si anume dacă există indici care exced limitele încălcării normei de drept civil, atunci se justifică intervenţia legii penale.

Sub incidenţa legii penale trebuie să intre doar acele încălcări care demonstrează rea-voinţă, fraudă din partea făptuitorului. Imixtiunea penalului în sfera privată, sfera bazată pe principiul egalităţii părţilor, trebuie privită ca o ultimă măsură. Dacă ambele părţi debitorii si creditorul - obţin profituri de pe urma parteneriatului lor, rămânând proprietari asupra bunurilor sale (sau una din părţi suferă prejudicii sub forma venitului ratat, fără a pierde însă dreptul de proprietate), atunci raporturile dintre cele două părţi trebuie să rămână în continuarea pe tărîmul dreptului civil. Dacă însă una din părţi, asumându-şi angajamente, nu are posibilitate şi nici dorinţă să le execute (în prealabil fiindu-i transmise bunuri de cealaltă parte care, astfel, îşi pierde dreptul de proprietate asupra lor), este foarte probabilă necesitatea intervenţii legii penale.

În esenţă, delimitarea escrocheriei de încălcarea normei de drept civil trebuie făcută luîndu-se în consideraţie două aspecte de maximă importanţă: 1) atitudinea făptuitorului faţă de faptul transmiterii lui a bunurilor; 2) prezenţa disponibilităţii efective a făptuitorului de a-şi executa angajamentele.

Raportând elementele laturii subiective ale infracţiunii de escrocherie la circumstanţele constatate în şedinţa de judecată, instanţa de judecată ajunge la concluzia că inculpaţii Zara Victor şi Zara Eugenia nu au avut intenţia directă de a sustrage şi nici nu au fost ghidaţi de scopul de cupiditate. Mai mult decît atât, avînd în vedere că inculpaţii şi-au asumat angajamentul de a restitui sumele băneşti luate cu împrumut, procurorul era obligat să demonstreze în instanţa de judecată că la momentul primirii banilor, inculpaţii nu aveau intenţia să-şi onoreze obligaţiile asumate faţă de partea vătămată, ceea ce nu s-a demonstrat prin urmare, poziţia acuzatorului de stat în ce priveşte intenţia de rea-credinţă a inculpaţilor va fi apreciată critic, din considerentul că nu s-a dovedit intenţia inculpaţilor de a duce în eroare partea vătămată. La fel din probatoriul administrat nu se regăsesc semnele infracţiunii indicate de procuror „…dacă încheierea actului juridic anulabil este determinată de comportamentul dolosiv şi viclean care a produs daune considerabile…”

Instanţa a stabilit că, din declaraţiile inculpaţilor, a părţii vătămate şi a martorilor rezultă cert, că în materialele cauzei penale lipseşte un act juridic încheiat (recipisă, contract de împrumut), între inculpaţi şi patea vătămată cu privire la împrumutul sumelor băneşti. Relaţiile de împrumut au fost bazate pe buna credinţă cu Oleg *****.

Inculpaţii atît pe parcursul urmăririi penale cît şi cadrul examinării cauzei în fond, fiind audiaţi au declarat consecvent că au împrumutat de mai multe ori mijloace băneşti nu de la *****, dar şi de la *****, lunar achitîndu-i procente în sumă de 53000 lei sau la prima solicitare a lui *****. Au achitat cu întîrziere sumele împrumutate din motivul apariţiei unor probleme de ordin financiar la întreprinderea la care activau, fiind în imposibilitate să restituie sumele băneşti luate cu împrumut şi procent calculat exagerat.

Instanţa a relevat, că la momentul primirii banilor cu împrumut, inculpaţii aveau o situaţie financiară prielnică, indicînd că în acea perioadă aveau activităţi care le dădeau posibilitatea reală să restituie împrumutul şi nu au refuzat niciodată restituirea împrumutului, fapt ce denotă lipsa intenţiei de a se eschiva de la rambursarea împrumutului. Acest fapt se confirmă şi prin restituirea unor sume de bani părţii vătămate, circumstanţe care au fost recunoscute de către partea vătămată.

Cu referire la proba părţii vătămate - înregistrarea audio, prin care s-ar confirma că inculpaţii Zara Victor şi Zara Eugenia ar fi împrumutat suma de bani în mărime de 860 000 lei, instanţa nu a pus-o la baza adoptării sentinţei, deoarece această probă a fost colectată cu încălcarea normelor procesuale penale, adică fără autorizarea judecătorului de instrucţie, respectiv datele obţinute prin acest mijloc de probă nu pot fi admise ca probe.

Astfel, instanţa de judecată a considerat că circumstanţele cauzei dictează în mod imperativ încetarea procesului penal în privinţa lui Zara Victor şi Zara Eugenia ca urmare a existenţei altor circumstanţe care exclud sau condiţionează pornirea urmăririi penale şi tragerea la răspundere penală şi anume în legătură cu modificările operate la Codul Penal conform Legii nr.179 din 26.07.2018.

În cadrul judecării cauzei în instanţa de apel, în vederea respectării indicaţiilor date prin Hotărîrea Plenului CSJ a RM „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel" nr.22 din 12.12.2005, modificată prin Hotărîrea Plenului CSJ nr.4 din 30.03.2009 şi nr.10 din 24.12.2010, care indică la faptul că apelul este o continuitate a judecării cauzei, a fost admis demersul înaintat de partea acuzării referitor la audierea inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor, a părţii vătămate *****, a martorilor *****, ***** , precum şi verificarea suplimentară a probelor.

Fiind audiată în şedinţa instanţei de apel în vederea respectării prevederilor legale ce reglementează judecata în prima instanţă inculpata Zara Eugenia a declarat, că nu este vinovată. Ce a avut cu Oleg, dar nu mama lui *****. Lucrează la piaţă de mulţi ani. Nu o cunoaşte pe mama lui *****. Cînd avea nevoie de 2-3 mii lei împrumuta de la *****. Prin 2015 a primit 6 mii lei de la *****, dar nu a scris recipisă şi a întors procente 1000 lei, nu a întors suma, la cîteva săptămîini a crescut procentul şi tot plătea procentul. Îi dădea procentul în fiecare săptămîîina. Dacă nu ducea suma împrumutului, creştea procentul. A ajuns ca îi da 12.500 lei în fiecare săptămîînă, nu a luat recipisă. În 2015-2016 a luat de la „Procredit" suma de 400 000 lei, deoarece nu avea bani să întoarcă procentele care creşteau la 50-60 mii peste 5-6 luni. Lui Oleg i-a întors vreo 1666 mii lei, nu i-a dat recipisă. Din acei 400 mii lei a închis această datorie. În aşa mod scoteau bani din oameni. Discuţiile cu ***** o dată a fost înregistrată cînd a venit la ei acasă, înregistrare care a fost audiată în instanţa de fond. În înregistrare mergea vorba de 860 mii lei, el spunea ce să spună. El spunea că banii cu procente îi include în suma împrumutului. El spunea ca să spună că îi este datoare suma de 860 mii lei, procentele pe care le-a dat el le-a adunat la suma împrumutului. Spunea că suma de bani adunată sunt aceie ce trebuie să întoarcă. În toamnă i-a mai propus să împrumute. În toamna anului 2016 a luat 20 000 lei. Pe zi îi dădea 1000 lei procente, altă dată 600 lei, 400 lei. În primăvară i-a spus că s-a acumulat suma de 860 mii lei datorie. El nici nu avea aceşti bani. Nu a avut şi nici nu a încheiat recipisă pe aceste transferuri. Problemele au început cînd a cerut de la ea suma de 860 mii lei. Mai auzise prin piaţă despre el. Se temea de *****. El a amninţat-o că îi va omorî nepoţii dacă nu întoarce acea sumă de bani. ***** cumoştea că are biznes cu miezul de nucă. Nu a avut intenţia să nu restituie suma împrumutului. A recunoscut datoria de 860 mii lei fiind impusă de Oleg, înscrisă în telefon. A făcut lucrul acesta ca să îl lase în pace. Nu a mai luat bani de la el, după ce a luat bani de la bancă. Pe ***** nu o cunoaşte, nu a luat bani de la ea. ***** a venit la ei şi a spus că are probleme financiare precum că el a împrumutat suma de 860 mii lei. În anii 2015-2016 a avut împrumuturi de la „Procredit" în sumă de 160 mii lei şi 400 mii lei. Casa de locuit a fost

gajată la bancă şi banca a scos-o în vînzare. ***** a înregistrat-o de 2-3 ori. Înregistrările au fost audiate în instanţa de fond. Ce ţine de faptul că a împrumutat suma de 860 mii lei pentru a cumpăra miez de nucă era ceia ce i-a spus Oleg să spună ca să audă mama lui că îi este datoare. A fost de acord că spună aşa. Mama lui nu întreba nimic. Ea a rămas în maşină. O dată a fost cu doi băieţi şi a rugat-o să spună că îi este datoare. Ultima datorie a întors-o în anul 2016, la sfîrşitul lunii ianuarie. După aceasta nu a mai împrumutat bani de la el şi nici de la mama lui. Nu recunoaşte că a primit suma de 860 mii lei în trei tranşe. A luat bani 2 mii lei pînă la 6 mii lei. Cea mai mare sumă de bani primită de la ***** a fost la 20 000 lei. A primit bani de vreo 9-10 ori sume pînă la 20 000 lei. Fiecare sumă era întoarsă în aceiaşi săptămîină, după care lua o altă sumă. De la Oleg dacă lua 5 mii lei procent trebuia să întpoarcă o mie lei. După aceasta vînzările au scăzut şi nu putea întoarce banii şi îi spunea că îi va lua vagonul dacă nu întoarce banii şi a plecat la bancă să ia credit. Creditul la bancă nu l-a restituit. A rămas datoare la bancă suma de 355 mii lei.

Fiind audiat în şedinţa instanţei de apel în vederea respectării prevederilor legale ce reglementează judecata în prima instanţă inculpatul Zara Victor a declarat, că nu recunoaşte învinuirea adusă. Susţine declaraţiile depuse anterior Nu este de vină cu nimic şi nu este dator cu nimic. Nu poate spune nimic cu privire la împrumutul de 860 mii lei. Nu o cunoaşte pe *****. Acele sume de 6 mii lei, 20 mii lei au fost împrumutate de soţie. În piaţă a stat vreo 50 metri distanţă de soţie şi *****. Toate împrumuturile au fost între soţie şi *****. Susţine declaraţiile date în instanţa de fond conţinute în materialele cauzei la f.d.76-77, vol.I.

Potrivit declaraţiilor date de inculpatul Zara Victor date în şedinţa instanţei de fond ultimul a declarat, că vina nu şi-a recunoscut, că colecta miez de nucă lîngă fosta autogară, iar soţia lîngă gheretă în piaţa centrală din or.Edineţ. Pentru colectarea miezului trebuiau sume de bani mai mari, ghereta soţiei se afla lîngă ghereta lui ***** Aliona. Între ele s-a discutat tema de împrumut bănesc şi Aliona i-a propus bani în împrumut la procente de la fratele său Oleg. În anul 2012 soţia s-a adresat la ***** de a-i atribui împrumut în suma de 30000 lei la procent mare în fiecare zi urma să-i achite suma de 7000 lei, apoi a împrumutat 50000 lei tot la acelaş procent, apoi a împrumutat 100000 lei tot la acelaş procent. În 2014 sumele datorate le-a restituit. Tot în 2014 la sezonul nucilor soţia a împrumutat de la Oleg 200000 lei tot la procent mare. Tot în acest an la sfîrşitul lunii noiembrie văzînd, că nu dispune de bani să-i restituie procentele, i-a restituit banii în suma de 200000 lei cu procente. Peste cîteva zile Oleg a venit la piaţă unde lucra şi a strigat cu cuvinte murdare că-i sunt dator cu bani şi că cresc procentele. L-a întrebat care bani şi a spus, că 10000 lei şi procentul creşte şi să-i restituie banii. După cum a înţeles procentele şi suma de 10000 lei, Oleg a calculat procent peste procent la 10 % mai adăuga 10 %, fiind efectuată înregistrarea audio. Consideră, că nu-i este dator cu nici un ban. Împrumutul primit i-a fost restituit. În 2015 şi 2016 nu a primit cu împrumut bani de la Oleg. Acasă la el nu a fost să primească împrumut, toate împrumuturile se efectuau în piaţă între soţia Eugenia şi *****, pe Valentina ***** nu o cunoştea. Din luna octombrie pînă în aprilie colecta miez de nucă şi transportau la firma „Nuts” din or.Orhei, oficial nu era angajat la firmă, care nu se achita în termen pentru miezul de nucă. La domiciliul lui ***** V nu a fost nici el, nici soţia. În perioada 2014 s-a adresat la mai multe bănci şi a primit 110000 lei, care nu a fost restituit băncii, au fost deposedaţi de casă, afacerea nu mergea bine, astfel, au pierdut banii. Ultima dată a primit împrumut în

sumă de 500000 lei de la Procreditbank în anul 2013. Nu a avut intenţia să nu-i restituie lui ***** banii, cu colectarea miezului de nucă s-au ocupat 15 ani, la moment au datorii faţă de bancă. Tranzacţia nu era confirmată în acte cu firma „Nuts" doar prin foi de parcurs. Lucra ilegal şi impozitul achita firma. Cîştigul lui era să procure miezul de nuca la preţ mai mic decît primea firmă, dar se întîmpla că erau şi în pierdere, cu Firma „Nuts". Suma de 860000 lei s-a acumulat din procente. De la 10000 lei s-a ajuns la 860000 lei. Nu are dovadă că i-a restituit banii lui *****, careva intersectări a avut cu el în privinţa procentelor. Acasă afla de la soţie despre suma împrumutată, iar din vorbele lui ***** cunoaşte, că a rămas dator cu 10000 lei dar nu-şi aminteşte exact şi despre creşterea procentelor. Refuză să răspundă la întrebarea, de ce în cadrul înregistrărilor a recunoscut restituirea datoriei de 860000 lei. Este de acord să restituie 10000 lei, tot cu procent. După ce calcul s-a ajuns de la 10000 lei la 860000 lei, să răspundă Oleg. Nu aveau deschisă întreprindere individuală, nici soţia dar deţinea patent ca persoană fizică. Acte de achiziţii întocmea cînd procurau nuci de la populaţie, dacă dispuneau de buletin de identitate, actele erau primate de la IF. Începînd cu 2012 a dat declaraţii pe venit la Inspectoratul Fiscal. În 2012-2014 a avut venituri însă la 100000 lei şi pînă la 80000 lei, în 2015-2016 nu a avut venituri. În anii 2015-2016 cifrele indicate la IF (vol.I,f.d. 96-97) au fost achitate de „Maestro Nuts", dar venituri nu au obţinut. În discuţia cu ***** a spus că miezul de nucă a fost transmis la o persoană străină pentru care nu s-a achitat. Cu persoana dată nu a încheiat contract de vînzare -cumpărare, nici factură fiscală nu s-a eliberat. Alte surse de venit nu aveau decît din colectarea miezului de nucă. De la Procreditbank a primit împrumut bănesc de diferite sume vreo 7 ani la rînd, ultima dată a primit 500 000 lei, deţinînd calitatea de fidejusor. Suma de 500 000 lei a fost luată pînă a da producţia persoanei străine ce nu s-a achitat. ***** nu cunoaşte dacă a împrumutat de la soţia Eugenia suma de 400 000 lei şi nici zahăr nu cunoaşte dacă a primit şi că a depus plîngere în privinţa lui *****. Nu-şi aminteşte despre explicaţia de la IP, scrisul de la f.d.8, vol.1 îi aparţine. La acel moment nu avea faţă de Oleg datorii. Nu este de acord cu suma solicitată de 860 000 lei, nu este de acord cu suma 860 000 lei, nu a cunoscuto pînă la judecată pe *****, pe ***** şi pe sora lui îi cunoştea de la piaţă, nu erau prieteni. Pe Valentina a văzut-o în piaţă, dar nu o cunoştea cine este. A luat de la ***** bani cu aşa procent mare, deoarece avea nevoie urgent de bani. Uneori avea aşa venit pentru a achita lui ***** procentele, dar uneori era în pierdere. De la ***** a primit sumele de 50000 lei, 70000 lei, 100000 lei şi 200000 lei. Oleg i-a spus că datoria constituie 10000 lei şi cresc procente nu mai ştiam dacă este aşa cum spune. Consideră că contradicţii între declaraţiile de la urmărirea penală f.d.76, vol.I şi cele declarate în şedinţa de judecată nu sunt, dar le consideră adevărate cele declarate în şedinţa de judecată. Nu a fost acasă la *****, înregistrările au fost efectuate la piaţă. Nu este de acord să restituie suma de 860000 lei lui *****, deoarece nu a primit de la ea împrumutul, dar de la Oleg *****. În înregistrare nu se vorbeşte despre restituirea sumei de 10000 lei, Oleg spune să-i întoarcă datoria, suma dată constituie procentele calculate de Oleg. Procente se restituiau odată în săptămînă sau peste o zi, de recipisă nu dispune. Nu cunoaşte exact suma împrumutului, deoarece Oleg solicita şi primea uneori doar procente, alteori şi datoria.

Deşi inculpaţii Zara Eugenia şi Zara Victor atât în şedinţa instanţei de fond, cât şi în şedinţa instanţei de apel nu au recunoscut vinovăţia, Colegiul penal conchide că declaraţiile

inculpaţilor se combat prin probele administrate pe caz, la cercetarea căror inculpaţii nu au fost îngrădiţi.

Astfel, fiind audiată în şedinţa instanţei de apel în vederea respectării prevederilor legale ce reglementează judecata în prima instanţă partea vătămată ***** a declarat că susţine declaraţiile date în instanţa de fond.

Partea vătămată ***** în şedinţa instanţei de fond a declarat, că pe soţii Zara îi cunoaşte deoarece erau vecini cu gheretele comerciale la piaţă centrală Edineţ, unde a lucrat mai mulţi ani, relaţiile erau normale. Familia Zara se ocupa cu achiziţionarea miezului de nucă. Uneori cînd nu le ajungeau bani pentru procurarea mărfii se adresau la ei să le împrumute bani, le-a oferit împrumut de mai multe ori, sume diferite, astfel s-au acumulat 70000 lei şi banii le restituiau. În anul 2014 în decembrie le-a transmis un împrumut în sumă de 200000 lei, apoi în ianuarie 2015 suma de 300000 lei, în februarie 2015- 200000 lei care le-au restituit cu un suliment drept mulţumire de 2000 lei. Soţii Zara cunoşteau că după decesul soţului le-au rămas bani. În septembrie 2015 Victor şi Eugenia au cerut în împrumut în sumă de 300000 lei, care urmau a fi restituiţi după ce firma achita datoria pentru livrarea producţiei. În luna decembrie 2015 la cerinţa repetată a lui Eugenia şi Victor Zara le-a împrumutat sumă de 300000 lei, care urma să fie restituită pînă la anul nou, însă nu s-au achitat. În ianuarie 2016 nu dovedeau marfa să încarce în microbuse şi urmau să încarce în camioane de tonaj mare nucile, astfel au solicitat un împrumut în sumă de 500000,00 lei, dar fiind în imposibilitate le-a împrumutat doar 260000 lei, în total au fost împrumutaţi bani suma de 860000 lei, care urmau să-i restituie cînd firmă le va achita pentru marfa livrată. Au promis ca semn de mulţumire în luna martie 2016 să restituie suma de 1000000 lei, dar promisiunea nu a fost îndeplinită din cauza unor probleme neprevăzute de neachitare de firmă a datoriei. În luna martie Victor cu Eugenia au venit în ospeţie şi le-a comunicat că firma de nuci nu are cumpărători şi nu dispun de bani pentru a restitui împrumutul, dar i-au promis restituirea sumei la 14 octombrie 2016, dar datoria de asemenea nu a fost restituită. Văzînd că fii lui Zara au început din nou să achiziţioneze miez de nucă, fiind întrebaţi au răspuns că achiziţionează în sume mici, iar la 14 octombrie firma le-a promis achitarea datoriei. De asemenea la 14 octombrie au solicitat restituirea datoriei, a primit răspuns negativ, precum că directorul firmei nu răspunde la sunetele telefonice şi este fugar, dar i-a asigurat să nu retrăiască şi să se conformeze cu situaţia data, deoarece suma de un milion de lei nu-i atit de mare sumă. Atunci a început cu fiul ***** în fiecare zi să plece şi să le ceară soţilor Zara restituirea sumei împrumutului. Eugenia i-a promis că casa o va gaja şi astfel îi va restitui datoria. Cu timpul au început brutal să se comporte, fiul mai mic a lui Zara i-a propus lui Oleg ***** să plece să-şi vîndă un rinichi să-şi recupereze banii. A înţeles că banii nu se intenţionează să fie restituiţi, a plecat la IP Edineţ şi a depus plîngere. Victor Zara o încredinţa ca va achita datoria, că la Chişinău va întocmi actele pentru credit, discuţia a fost înregistrată la dictofonul din telefonul mobil. Aflînd despre plîngerea depusă Eugenia s-a adresat la poliţia economică şi a scris că Oleg a împrumutat de la ea 400000 lei, dar a doua zi şi-a retras cererea, motivînd că i-a restituit datoria în zahăr. Împrumutul au primit în bani cheş, în rate la domiciliu. Zara şi-a vîndut ghereta comercială şi au încetat să se prezinte la piaţă, nu cunoşteau că aveau datorii altor persoane. Ei i-au convins prin promisiuni şi lacrimi şi îi credea, că nu dispun de bani pentru a fi restituiţi. Nu a solicitat eliberarea unei recipise, deoarece a avut încredere în ei, la început împrumutul era în termen restituit, vina le

aparţine, tranşele de bani le transmiteau acasă în prezenţa copiilor, banii erau comuni. Le-a transmis suma de 860000 lei, dar a solicitat 1000000 lei, deoarece au promis să-i mulţumească. Înţelegerea despre bani au fost între ea, fiul Oleg, Zara Eugenia şi Victor. A solicitat de încasat datoria în mărime de 860000 lei, fără mulţumire. Se consideră înşelată de familia Zara deoarece a avut încredere, a fost rugată şi fiind oameni naivi, dar a înteles cu întîrziere că nu au avut intenţia să le întoarcă banii (f.d.186-187, vol.III).

Suplimentar în şedinţa instanţei de apel partea vătămată ***** a mai declarat, că a împrumutat bani lui Zara Eugenia şi Zara Victor în luna septembrie 2015 fiind cu fiul, în prezenţa fiicei, suma de 300 000 lei. În decembrie 2015 iar le-a înprumutat suma de 300 000 lei. În ianuarie 2016 a împrumutat 260 000 lei. În total a împrumutat 860 000 lei lui Zara Eugenia şi Zara Victor. Ei au spus că vor întoarce banii la 14 octombrie 2016 cînd vor vinde miezul de nucă. La data de 14.10.2016 au cerut banii, dar ei au indicat că acolo unde au dat miezul de nucă stăpînul nu le-a achitat banii şi trebuie să se consemnneze că banii nu vor fi întorşi. Nu au fost de acord cu aceasta şi în fiecare zi cereau banii. Zara Eugenia şi Victor au promis că vor vinde casa şi vor întoarce banii, vor lua credite şi vor întoarce datoria. Le amintea de datorie în fiecare zi, dar ei spuneau versiuni diferite, iar banii nu îi întorceau. Ulterior au observat că îi neglijează şi evită întîlnirile, răspundeau agresiv la cerinţe şi chiar s-a ajuns la faptul că atunci cînd fiul Alexandru s-a adresat la ei, au răspuns că dacă au nevoie de bani să îşi vîndă rinichiul. S-au dus deja cu toată familia la ei şi au cerut banii, dar ei au promis că vin documentele cu creditul şi vor întoarce datoria, dar acest lucru nu s-a întîmplat. Deja au depus cerere la organele de drept. Apoi au văzut că Zara Eugenia şi Victor au vîndut containerul lor, microbusele şi au dispărut într-o direcţie necunoscută. Înainte ca Eugenia să fi aflat că au depus cerere, ea a mers la poliţia economică şi a depus cerere pe fiul Oleg şi a indicat că chipurile el a împrumutat de la ea 400 000 lei. A doua zi ea a retras cererea şi a indicat,că Oleg i-a întors datoria în zahăr. Consideră că ei intenţionat au împrumutat banii, au intrat în încredere. Cînd au dispărut la locul unde era containerul lor, a venit foarte multă lume după datorii. Transmiterea banilor a avut loc la ei acasă pe str.*****. Ei anterior împrumutau sume mai mici căte 20 000, 30 000 lei şi mereu le întorceau la timp. Nu a oformat cu ei careva recipise, contracte. Îi credea deoarece au lucrat împreună apropape 20 ani, ei erau în stare să achite datoriile. La momentul datoriei ştiau că casa lor e gajată şi au credite. Au promis că vor întoarce 1 milion lei şi o mulţumire de 140 mii lei la care au refuzat şi cerea doar suma îmrumutată de 860 mii lei. Crede că de la începul au avut intenţia de a nu restitui datoria. A depus pîngere la poliţie împreună cu fiul Oleg, a semnat plîngerea la poliţie. Suma indicată în plîngere la poliţie este de un milion de lei în care este indicată şi suma mulţumirii. Din discuţiile cu familia Zara nimeni nu a propus să fie înregistrată datoria prin act. Totul s-a bazat pe încredere. Eugenia plângea se ruga să le împrumute bani, de aceia nu a întocmit nici un act după aceia ce a văzut că prima datorie nu a fost întoarsă în termen.

Fiind audiat în şedinţa instanţei de apel în vederea respectării prevederilor legale ce reglementează judecata în prima instanţă martorul ***** a declarat, că cu inculpaţii anterior au fost în relaţii bune. Susţine declaraţiile date anterior. Suplimentar a indicat că totul a început 2014. Zara Eugenia şi Zara Victor împrumutau bani, mai întîi sume mici, întorcea la timp. Cea mai mare sumă a fost luată în februarie 2016 şi anume 200 000 lei. Au întors banii la timp, au mulţumit cu 2 000 lei. În septembrie au cerut 300 000 lei pentru cumpărarea nucilor. Motivau că firma nu le-a achitat bani şi nu vor fi probleme. Apoi s-au adresat în

decembrie au cerut 300 000 lei, au spus că firma nu reuşeşte să le achite. La începutul lunii ianuarie 2016 au dorit să împrumute 500 000 lei, dar au avut 260 000 lei şi i-a dat cu împrumut. Au promis că vor întoarce datori în martie. Au venit în martie şi au spus că sunt probleme, aşa cum firma nu poate vinde miezul de nuci. Au spus ca miezul a fost împachetat şi aşteaptă să fie cumpărat. Au spus ca să nu-şi facă griji şi cum se va vinde miezul va întoarce banii. Au mai trecut cîteva săptămîini şi iarăşi i-au asigurat să nu-şi facă griji. După aceasta a spus că cel mai probabil banii vor fi la toamnă, cînd se va începe sezonul. Toamna au ieşit la lucru, au început să cumpere miez. Au spus că firma le-a dat 50 mii lei şi au spus că restul banilor vor fi. Îi fiecare zi întrebau cînd vot achita banii, ei spuneau că în curînd. După aceasta prin noiembrieau promis că în două săptămîini vor fi banii. Peste două săptămîini iarăşi banii nu erau. Deja spuneau că stăpînul firmei a plecat peste hotare şi i-au lăsat pe toţi cu datorii, dar asigurau că banii vor fi. Nu cunoşteau că aveau probleme, să fi ştiut nu le dădea bani. Au aflat despre datorii şi credite cînd au depus cerere la poliţie, cînd oamenii au început să îi caute. Acum ei nu recunosc aceste datorii. După ce a fost depusă cerere la poliţie nu mai comunică cu ei. Cînd a văzut că nu se achită şi nu au probe a înregistrat discuţia la telefon. nu o singură dată. În acele dicuţii recunoşteau datoria. Din această sumă de bani nu a fost întors nimic. Nu i-a ameninţat niciodată pe inculpaţi cu răfuială fizică. Nu a luat de la Zara Eugenia nici un fel de procente. dacă ar fi luat procente nu ar fi mers în instanţa de judecată. Ea a promis că va întoarce un milion. inculpaţii o cunoşteau pe ***** deoarece permanent erau la piaţă. banii erau al lui, a mamei sale , a surorii, a tatălui său. Locuieşte în aceieşi casă cu mama. Nu a întocmit nici o recipisă totul era bazat pe încredere. A rugat să încheie o recipisă înainte de a se adresa la poliţie în decembrie. Imbold a fost faptul, că fiul mai mic a lui Zara a spus că numai îi împiedică să lucreze şi dacă îi trebuia bani să-şi vîndă un rinichi. După asta s-au adresat la poliţie. Zara Eugenia a depus plîngere precum că a împrumutat de la ea 400 000 lei după ce mama sa s-a adresat la poliţie. A doua zi a retras plîngerea motivând, că s-a răsplătit cu zahăr.

Fiind audiat în şedinţa instanţei de apel în vederea respectării prevederilor legale ce reglementează judecata în prima instanţă martorul ***** a declarat, că îi cunoaşte pe inculpaţi. Anterior au fost în relaţii bune. Este de acord cu declaraţiile depuse anterior. ***** este mama sa. S-a început în 2014. Zara Eugenia împrumuta sume de bani, la început sume mici de la ea, mama şi fratele său. În ianuarie 2015 a cerut 200 000 lei. În martie a achitat datoria. În februarie a cerut 200 mii lei, în martie a întors suma şi a dat mulţumire 200 lei. În septembrie 2016 a împrumutat 300 000 lei, iar în decembrie din nou a împrumutat 300 mii lei. În ianuarie 2016 a împrumutat 260 mii lei. După aceasta nu a întors datoria. Aceasta s-a întîmplat la mama acasă. Era prezentă la aceste împrumuturi împreună cu fratele său. Ei cumpărau nuci şi aveau nevoie de sume mari de bani, că firma nu reuşeşte să le plătească. Nu a încheiat contract deoarece se cunoşteau bine. Banii nu le întorceau. În conteinerul unde se vindeau nuci era deja o altă persoană. Au început să vină mai multe persoane să întrebe unde este Zara şi au aflat că are multe datorii. zara Victor la fel participa la împrumut. Ei împrumutau împreună. Din suma de 860 mii lei pînă la moment nu au întors nimic. Banii aceştia aparţineau familiei *****, au rămas de la tatăl lor. Ei au întors suma de 200 000, care nu fac parte din suma de 860 000 lei.

Vina inculpaţilor Zara Victor şi Zara Eugenia se demonstrează şi prin elementele de fapt dobândite din înscrisurile şi rezultatele acţiunilor procesuale efectuate pe caz, conţinute

în materialele cauzei penale, care au fost verificate suolimentar în cadrul şedinţei instanţei de apel, şi anume:

Volumul I

-ordonanţă de începere a urmăririi penale din 30.12.2016 conform semnelor infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal RM (f.d.1);

-plângerea lui ***** din 23.11.2016 adresată procurorului raionului Edineţ, prin care solicită a atrage la răspundere soţii Zara, care din septembrie 2015 pînă în februarie 2016, prin încrederea acordată, că lucrează la piaţă şi cumpără nuci, că au nevoie de sume mari de bani, prin înşelăciune, sub pretextul împrumutului banilor pînă în primăvara anului 2016 şi întoarcerii banilor au intrat în posesia a unui milion de lei şi binevol nu restituie datoria, invocînd diferite pretexte (f.d.5, vol.I);

- cerere şi ordonanţă de recunoaştere în calitate de parte civilă a lui ***** (f.d.23-24, vol.I);

-ordonanţă şi proces-verbal de ridicare din 09.01.2017, prin care s-a dispus ridicarea de la ***** a suportului de informaţie de model CD-R de model „Verbatium", cu capacitate memorie de 700 MB, ce conţine două fişiere audio „20161106142140", „20161127145854", pe înregistrări în se află discuţia între *****, *****, *****, *****, Zara Eugenia şi Zara Victor (f.d.26-27, vol.I);

-proces-verbal de examinare a obiectului din 09.01.2017, prin care s-a examinat suportul de informaţie de model CD-R de model „Verbatium", cu capacitate memorie de 700 MB, ce conţine două fişiere audio „20161106142140", „20161127145854", pe înregistrări în se află discuţia între *****, *****, *****, *****, Zara Eugenia şi Zara Victor (f.d.28, vol.I);

-ordonanţă de recunoaştere în calitate de corp delict din 09.01.2017, fiind recunoscut în calitate de corp delict suportul de informaţie de model CD-R de model „Verbatium", cu capacitate memorie de 700 MB, ce conţine două fişiere audio „20161106142140", „20161127145854", (f.d.41, vol.I);

-informaţii de la ÎRFC cu privire la bunurile imobile înregistrate pe numele lui Zara Victor (f.d.63-66, vol.I);

-informaţii de la ÎRFC cu privire la bunurile imobile înregistrate pe numele lui Zara Eugenia (f.d.66);

-ordonanţă şi proces-verbal de percheziţie din 04.04.2017, fiind efectuată percheziţia la domiciliu lui Zara Victor şi Zara Eugenia de pe str.Ion Creangă 25 ap.1, mun.Edineţ (f.d.70-71, vol.I);

-răspuns la interpelarea IFS cu anexă privind venitul abţinut de către Zara Eugenia şi Zara Victor în anii 2015-2015 de la SC „Maestro-Nut" SRL (f.d.93-97, vol.I);

-copia cererii de chemare în judecată în procesul penal înaintată de ***** din 24.07.2017 (f.d.102-105, vol.I);

-copia contractului de fidejusiune din 06.08.2014 încheiat între Procredit Bank şi ***** (f.d.156, vol.I);

-copia contractului de fidejusiune din 06.08.2014 încheiat între Procredit Bank şi Zara Eugenia (f.d.157, vol.I);

- copia contractului de credit din 06.08.2014 potrivit căruia Zara Victor a beneficiat de împrumut bănesc în sumă de 120 000 lei (f.d.158, vol.I);

-notificare din partea ProCredit Bank din 01.09.2017 (f.d.163, vol.I);

-notificare din partea ProCredit Bank din 16.11.2017 (f.d.164, vol.I);

-preaviz din partea ProCredit Bank din 18.10.2017 (f.d.165, vol.I);

-contractul de prestări servicii nr.34 din 01.11.2016 dintre Zara Victor şi SC„Maestro-Nut" SRL (f.d.166, vol.I);

- contractul de prestări servicii nr.31 din 01.11.2016 dintre Zara Victor şi SC„Maestro-Nut" SRL (f.d.167, vol.I);

-contractul de prestări servicii nr.33 din 01.11.2016 dintre Zara Victor şi SC„Maestro-Nut" SRL (f.d.168, vol.I);

-copia contractului de fidejusiune nr.F224/2017 din 13.06.2017 (f.d.169-170, vol.I);

-cererea din partea lui Zara Victor către ProCredit Bank privind achitarea anticipată f.d.171, vol.I);

- planul de rambursare a creditului acordat de ProCredit Bank lui Zara Victor (f.d.172-174, vol.I);

- copia contractului de credit din 30.08.2013 potrivit căruia Zara Victor a beneficiat de împrumut bănesc în sumă de 250 000 lei (f.d.175-177, vol.I);

-copia contractului de fidejusiune din 30.08.2013 la contractul de credit din 30.08.2013 (f.d.178, vol.I);

-copia contractelor de locaţiune din 14.10.2015 şi 01.11.2016 a automobilului de model „Mercedes Sprinter" cu n/î EDBC683 (f.d.179-182, vol.I);

– informaţie de la ASP privind bunurile înregistrate pe numele lui Zara Victor (f.d.204, vol.I);

- informaţie de la ASP privind bunurile înregistrate pe numele lui Zara Eugenia (f.d.211, vol.I);

-informaţia cu privire la scoaterea în vânzare a bunurilor din 15.03.2018 (f.d.212, vol.I);

-proces-verbal de sechestru din 10.05.2018, fiind puse sub sechestru terenul cu destinaţie pentru construcţie cu nr.cadastral4101211.065 situat în mun.Edineţ, str.I.Creangă 25, ce aparţine lui Zara Eugenia şi Zara Victor şi casa de locuit individuală cu nr.cadastral 4101211.065.01 situată în mun.Edineţ, str.I.Creangă 25, ce aparţine lui Zara Eugenia şi Zara Victor (f.d.232, vol.I);

-ordonanţă de recunoaştere în calitate de corp delict şi anexare la cauza penală a unui suport electronic în format CD-R care conţine înregitrări a convorbirilor telefonice (f.d.251, vol.I).

Volumul III

-declaraţiile părţii vătămate ***** date în instanţa de fond (f.d.203-204, vol.III);

-declaraţiile martorului ***** date în instanţa de fond suplimentar cercetate în şedinţa instanţei de apel, care a declarat că cu Zara Eugenia şi Zara Victor sunt în relaţii rele. În perioada lunii decembrie a anului 2015 Zara Eugenia şi Zara Victor s-au adresat cu rugămintea să le dea în împrumut bani la noi pentru procurarea nucilor în mărime de 300000 lei care i-au primit la ei acasă în prezenţa surorii ***** şi mama Valentina ***** primind banii cash după cum îi cunoaştea de mult timp şi pînă la asta le da în împrumut bani nu avea careva neplăceri, restituiau la timp şi nu putea să aibă suspecţii că nu se vor achita Eugenia şi Victor au luat în împrumut 300000 lei pentru procurarea nucilor. După cum îi cunoştea de mult timp şi fiindcă au promis să întoarcă banii după anul nou le-a dat în împrumut bani, nu

avea suspecţii că nu vor întoarce. După anul nou Victor şi Eugenia în ianuarie sau februarie au cerut cu împrumut suma de 500000 lei. De aceşti bani nu dispunea şi le-a dat doar 260000 lei. Au promis că la început de martie o să restituie banii şi o să mulţumească suplimentar şi o să întoarcă 1000000 lei. În martie Victor şi Eugenia au venit şi au spus că firma nu poate să vîndă nucile şi le-au împachetat în saci de politilen şi cînd vor vinde nucile firma se va achita cu ei. Au spus să nu ne facem griji deoarece este o firmă sserioasă şi că banii pot fi şi peste o săptămînă. Însă nu au mai dat banii. Se adresa în toată ziua la ei după datorie însă ei au spus că banii trebuie să aştepte pînă în septembrie cînd se va deschide sezonul la firmă. În septembrie ei au ieşit din nou pe piaţă cu miez de nucă, i-a întrebat cum cumpără nuci dar cu ei nu se achită la ce au răspuns că firma le-a dat 10000 lei dar restul banilor vor fi în curînd. în octombrie a început să insiste în toată ziua după datorie la ce spuneau să mai aştepte, a început să-i ignore, a înţeles că nu intenţionau să se achite şi ca să se asigure cu careva probe, a înscris la dictofonul din telefon discuţia. Cînd s-au apropiat de ei au spus că firma s-a închis şi trebuie să se resemneze că nu se cunoaşte cînd vor fi banii, şi că se mai întîmplă. Mama a scris plîngere la organele de poliţie. Cînd au aflat că a depus plîngerea, Eugenia l-a sunat şi l-a ameninţat că dacă nu a vrut cu binele va fi mai rău şi a scris o plîngere precum că a împrumutat de la ea 400000 lei şi a doua zi a retras cererea şi a spus că a întors datoria în zahăr ceea ce nu a fost. Nu a împrumutat de la ea bani. Apoi primăvara sau vara ei au vîndut containurile de la piaţă şi nu i-a mai văzut. Au spus că o să pună casa în gaj şi se vor achita dar nu au îndeplinit. A aflat că casa lor era deja în gaj şi consideră că intenţionau de la bun început să îi mintă. Nu cunoaşte ce mai aveau pus în gaj deoarece în acel moment ei deja vînduseră busul, containurile, mai aveau datorii la alţi oameni. Containurile au vîndut vara după ce lea dat bani în împrumut. Au mai vîndut haine s-au închis şi nu i-a mai întîlnit. Suma totală s-a acumulat 860000 lei fară suma ce au promis că o să dea ca mulţumire. Cînd au cerut 500000 lei la acel moment avea doar 260 000 lei, erau ultimii bani care îi avea în casă. Îi convingeau că totul va fi bine, să nu îşi facă griji deoarece lucru mergea bine la ei. Au promis 400000 lei în plus pentru că le dă bani în împrumut. Pînă la asta le da în împrumut bani din 2014, ei se adresau la pentru împrumut şi restituiau la timp. În februarie 2015 a fost dată suma de 200000 lei şi în martie s-au achitat şi au mulţumit suplimentar cu 2000 lei. Pînă la sumele mari în împrumut le-a dat aproximativ de vreo 5-6 ori şi au întors. Pînă în septembrie 2015 nu ne erau datori cu nimic. Discuţiile despre împrumut au fost între Eugenia, Victor, mama sora şi dânsul. De toată data erau în această componenţă (f.d.205-206, vol.III);

-declaraţiile martorului ***** date în instanţa de fond suplimentar cercetate în şedinţa instanţei de apel, care a declarat că începînd cu luna februarie 2015 pînă în luna ianuarie 2016 a fost martor la faptul transmiterii banilor de către mama sa *****, drept împrumut lui Zara Eugenia şi Zara Victor. În luna februarie 2015 a fost prezentă în timpul transmiterii sumei de 200 000 lei de către mama ***** drept împrumut lui Zara Victor şi Zara Eugenia în timpul căreia era prezent şi *****. Transmiterea banilor a avut loc în or. Edineţ, str. Ştefan Vodă 26A, în faţa casei de locuit. Împrumutul banilor a avut loc în mod verbal fără a fi scrise careva recipise. Aceasta sumă de bani de 200 000 lei au întors-o tot în anul 2015 până în luna martie. În luna septembrie 2015, a fost iarăşi martor al transmiterii banilor în împrumut în mărime de 300 000 lei, care a avut loc or.Edineţ, str.Ştefan Vodă 26A, la care au participat *****, *****, ea şi soţii Zara Victor şi Eugenia. În timpul transmiterii banilor,

careva recipise nu au fost scrise, banii au fost transmişi în faţa casei de locuit. În luna decembrie 2015, eu iarăşi a fost prezentă la transmiterea în împrumut a sumei de bani 300 000 lei, către soţii Zara Victor şi Eugenia de către mama *****. Suma de bani iarăşi a fost transmisă fără careva recipise în faţa casei de locuit pe str. Ştefan Vodă 26A din or. Edineţ. De asemenea în luna ianuarie 2016 a fost prezentă în timpul transmiterii banilor în sumă de 260 000 lei, fără a întocmi careva recipise. Banii s-au transmis în faţa casei de locuit. În timpul transmiterii banilor era prezentă mama, Rotaru Valentina, Rotaru Oleg şi eu, precum şi soţii Zara Eugenia şi Victor. În toate cazurile când împrumutau banii soţii Zara îi promiteau mamei că vor restitui banii cât mai repede, până la finele lunii martie 2016, până la finele sezonului şi promiţând că va mulţumi pentru aceasta. Pînă în prezent soţii Zara Victor şi Eugenia, sumele de bani în mărime de 860 000 lei aşa şi n-au restituit mamei şi de la piaţa din ***** a avut încredere mare în soţii Zara Victor şi Eugenia, de aceea banii i-a împrumutat, precum şi ea şi fratele Oleg avea încredere în ei că va întoarce banii (f.d.203-207, vol.III);

-declaraţiile martorului ***** Oleg date în instanţa de fond suplimentar cercetate în şedinţa instanţei de apel, care a declarat că pe soţii Zara Eugenia şi Victor îi cunoaşte de mai mulţi ani. Împreună au activat la aceiaşi întreprindere „Maestro Nuci”. Ei colectau miez de nucă de la persoane. Locul lui de muncă se află la intrarea în piaţa centrală, din anul 1999 activează în piaţă şi cunoaşte mai multe persoane. Pe familia ***** îi cunoaşte şi sunt în relaţii bune. Cunoaşte de faptul că ***** i-a împrumutat sume mari de bani lui Zara Eugenia şi Victor, ce sume nu cunoaşte. De mai multe ori a auzit cum soţii Zara se certau cu ***** Eugenia din pricina datoriilor de bani avute în anul 2016. Fiica lui *****, *****, este vecină cu buticurile cu Zara Eugenia şi Victor şi deseori Aliona discuta cu soţii Zara. Personal a auzit de mai multe ori discuţiile dintre Valentina ***** şi Zara Eugenia, discuţia între ei erau de salutare, de bani, de datorii. Discuţiile între Zara Eugenia şi Victor şi Valentina ***** au avut loc până în anul 2016 (f.d.208, vol.III);

-declaraţiile martorului ***** date în instanţa de fond suplimentar cercetate în şedinţa instanţei de apel, care a declarat că îi cunoaşte pe Zara Victor şi Eugenia de la piaţă unde lucrează, sunt în relaţii normale. Buticul unde lucrează se află vizavi de *****. Zara şi ***** erau în relaţii normale. Cunoaşte că Zara avea datorii faţă de ***** din auzite din discuţii de pe piaţă. Zara nu recunoşteau despre datorii. Despre aceste datorii discuta Eugenia Zara cu familia *****. Din cauza acestor datorii se certau pe piaţă. Eugenia spunea că nu îi este datoare cu nimic familiei *****. Zara mai întîi colectau nuci, apoi vindeau haine. Şi alte persoane veneau şi cereau datorii de la Zara, chiar şi după ce au închis Zara buticul şi nu mai stăteau la piaţă. Personal nu a văzut Zara să fi primit bani de la ***** (f.d.227, vol.III);

-declaraţiile inculpatului Zara Victor date în instanţa de fond suplimentar verificate în şedinţa instanţei de apel (f.d.260-263, vol.III);

Volumul IV

-declaraţiile inculpatei Zara Eugenia din 03.12.2019 date în instanţa de fond suplimentar verificate în şedinţa instanţei de apel, care a declarat că a activat la piaţa Edineţ timp de 17 ani, vindea alături de sora lui *****. Toamna cumpăra miez de nucă. Oleg i-a propus să-i dea în împrumut bani la procente. Dacă lua suma de 10000 lei trebuia să-i dea peste 2 zile 10000 lei cu procente. Lua în împrumut de la Oleg cîte 5000, 7000 lei pînă la 100000 lei se ridicase datoria şi îi da procente. Un an de zile cît a lucrat cu miezul îi da

13000 lei pe săptămînă. Am lucrat cu Oleg nu cu mama lui. A luat bani de la bancă 400000 lei, a pus casa în gaj şi îi da procente lui Oleg. Oleg venea la ei acasă şi cerea procente. Oleg a spus că cu ajutorul unui procuror a dat 18000 lei în împrumut la o persoană şi a scos de la el 100000 lei. Oleg nu i-a dat aşa sumă de bani mare. I-a dat lui Oleg 200000 lei procente şi el a spus că e puţin a venit la ea şi a spus că au crescut procente şi trebuie să-i dea 860000 lei în total. Oleg o amenința, spunea că nu o să găsească nepoții, i-a spus că nu îi este datoare cu aşa sumă de bani. Nu a luat de la Oleg 860000 lei. Nu a primit de la ***** banii, careva discuţii cu Valentina nu a avut. ÎI aducea fiica surorii sale de la Oleg bani dacă era ocupată. Nu îi este datoare cu nimic lui Oleg că i-am întors banii cu procente. A împrumutat aproximativ 200000 lei şi i-a întors mult mai mult înapoi. Nu are dovadă că i-a întors banii, nu s-a adresat la poliţie că Oleg cere sume mari. În 2014-2015 a luat 200000 lei de la el în anii 2014-2015 nu a luat bani în împrumut de la Oleg. Cîţi bani îi spunea să întoarcă procent atîta îi da. Timp de un an a dat cîte 53 mii lei pe lună. Lua de la bancă bani şi îi da. A depus plîngere la poliţie pe numele lui Oleg. El a luat 400000 lei de la cînd a scos de la bancă în 2016 sau 2017. Nu mi-a întors aceşti bani. A retras plîngerea deoarece i-au spus că va pierde aceşti bani deoarece urma să declare de unde a luat aceşti bani şi ar fi mai bine să retragă plîngerea. La Inspectoratul fiscal nu declara venitul. Nu am declarat despre suma de 900000 lei, a avut loc o greşeală. Oleg venea şi îi spunea să spună că este datoare 860000 lei pentru ca el să spună lui mama lui că aceşti bani au dat ei. Cînd a fost înregistrată la telefon a fost sora şi mama lui. Nuştiu de ce nu întocmit recipise, am avut încredere în Oleg. A înţeles că poate scoate de la ea bani şi din acest motiv cere suma de 860000 lei. Banii aceştia sunt toţi banii ei. Cînd a luat credit de la bancă în anul 2016 sau 2017 a gajat casa de pe str.I Creangă. Acei bani de la bancă i-a dat lui Oleg. A venit Oleg la ea acasă şi i-a dat 200000 lei. I-a dat bani în luna martie anul 2017. Cînd i-a dat 5000 lei la piaţă lui Oleg i-a dat la o fetiţă să-i ducă banii vineri şi sîmbătă a aflat că sunt chemată la poliţie. Nu a spus la procuratură că nu a împrumutat deloc bani de la Oleg, a spus că nu a luat suma de 860000 lei. Suma de 200000 lei a luat-o în rate. Pentru 23000 i-a întors procente lui Oleg 17000 lei. Îi da procente în toată ziua. I-a achitat procente pînă în anul 2017. Mai mult nu avea de unde să-i dea procente. Banii de la bancă a luat şi i-a dat lui Oleg pînă a fi chemată la poliţie. În discuţia la telefon este vocea sa, în acea discuţie nu a spus că i-a dat mulţi bani procente deoarece se temea de Oleg. Oleg i-a spus să spun mamei lui că este datoare cu 860000 lei şi o să lucreze mai departe. Nu cunoaşte de ce Oleg i-a spus lui mama lui că a dat cu împrumut aşa bani. Se temea de Oleg doarece l-a amenințat. Nu s-a adresat la poliţie tot din frică. Cînd a depus plîngerea la poliţie tot se temea de el. Nu este datoare la 14 persoane cu bani, nu a spus aşa ceva. Poate şi amspus nu îşi aminteşte. În 2014 a început să împrumute bani de la Oleg. 400000 lei de la bancă intră în suma de 200000 lei. Creditul de la bancă a luat în 2013 a luat pentru alte chestiuni. În 2017 a luat alt credit pe numele său, a soţului şi a feciorului. A spus lui mama lui Oleg că este datoare cu 860000 lei deoarece aşa i-a spus Oleg să zică. Nu cunoaşte despre discuţia sa doar cu Oleg, el doar cu mama lui a fost. Lua împrumut de la Oleg cu aşa procent mare deoarece nu putea scăpa de datorii faţă de el. Nu este posibil să fi uitat careva circumstanţe. A răspuns totul corect (f.d.231-232, vol.IV);

Volumul V

-declaraţiile suplimentare ale inculpatei Zara Eugenia din 12.12.2019 date în instanţa de fond suplimentar verificate în şedinţa instanţei de apel, care a declarat că Oleg i-a dat suma de 200000 lei în rate şi îi da procente în toată ziua de marţi. A strîns 100000 lei să-i dea

că el a zis că-i este datoare încă 100000 lei. El a spus că nu i-a 100000 lei şi o lasă să lucrez cu ea şi nu i-a pus preţ cît săi dea, a spus că săi dea cît potate. A luat marfă, după 2 săptămîni a venit Oleg la piaţă în stare de ebrietate şi a chemat-o la sora lui la butic să discută şi a amenințat-o. A spus că pe luna iunie să-i dea cît poate dar de următoarea lună să-i dea procente cît cere. A venit apoi la ea cu 2 băieţi şi i-a spus că a crescut procente 860000 lei. A spus că este datoare cu 860000 lei din frică. Nu a luat de la mama lui bani ci de a el. A luat cunoştinţă de materialele cauzei la martorii care au fost audiaţi (f.d.4, vol.V);

- declaraţiile suplimentare ale inculpatului Zara Victor din 12.12.2019 date în instanţa de fond suplimentar verificate în şedinţa instanţei de apel, care a declarat că suma de 860000 lei sunt procentele calculate de Oleg. Suma se lua în rate. Procente lua odată în săptămînă sau peste o zi. Recipisă nu are. Nu s-au adresat la poliţie cu plîngere. Uneori întorcea banii cu procent, uneori fără. A recunoscut Eugenia suma de 860000 lei deoarece a luat o sumă mai mare. Nu cunoaşte exact poate 50000 lei şi Oleg lua uneori doar procente, alteori şi datoria. Nu a discutat cu Oleg despre mărimea procentului, s-a înţeles cu soţia. I-a spus soţiei să nu mai ia de la el cu aşa procent mare doar atunci cînd a rămas fără surse financiare (f.d.5, vol.V).

Astfel, în urma verificării şi evaluării integrale a probelor decrise în decizia instanţei de apel, Colegiul penal ajunge la concluzia, că judecând cauza penală în privinţa lui Zara Eugenia şi Zara Victor, instanţa de fond nu a verificat complet, sub toate aspectele şi în mod obiectiv circumstanţele cauzei şi nu a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinenţei, concludenţei, utilităţii şi veridicităţii lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, ca urmare eronat a concluzionat referitor la încetarea procesului penal de învinuire a lui Zara Victor ***** şi Zara Eugenia ***** de săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) CP a RM pe motiv că există alte circumstanţe care exclud sau condiţionează pornirea urmăririi penale şi tragerea la răspundere penală şi anume în legătură cu modificările operate la Codul Penal, conform Legii nr.179 din 26.07.2018, soluţie care nu poate fi menţinută.

În acest aspect Colegiul notează, că infracţiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art.190 Cod penal prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacţia nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracţional al faptei, nu uşurează pedeapsa şi nu ameliorează în alt mod situaţia persoanei ce a comis infracţiunea, adică nu are efect retroactiv, acţiunile făptuitorilor urmează a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârşirii faptei, fiind o normă care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârşite.

Colegiul penal la fel reţine că conform prevederilor art.391 Cod de procedură penală, sentinţa de încetare a procesului penal se pronunţă în situaţia în care instanţa constată existenţa unuia din cazurile prevăzute în al.(1) al normei vizate.

Potrivit art.332 Cod de procedură penală instanţa este obligată să înceteze procesul penal dacă, pe parcursul judecării cauzei, se constată circumstanţe prevăzute de lege, inclusiv cele expuse în alineatul precedent din prezenta decizie.

Conform prevederilor art.391 al.(1) pct.6) Cod de procedură penală la circumstanţe prevăzute de lege care condiţionează excluderea pornirii penale sau tragerea la răspundere penală se referă situaţiile:

- există cel puţin unu din cazurile prevăzute în art.35 Cod penal (legitima apărare, riscul întemeiat, ş.a.) care înlătură caracterul penal;

- renunţarea de bună voie la săvârşirea infracţiunii în condiţiile art.56 Cod penal;

- persoana nu a atins vârsta la care poate fi trasă la răspundere penală; - persoana a săvârşit fapta prejudiciabilă în stare de iresponsabilitate şi nu este necesară aplicarea măsurilor cu caracter medical;

- în cazul când conform legislaţiei făptuitorul este liberat de răspundere penală (art.217 alin.(5), 278 alin.(6), 282 alin.(2), 290 alin.(3), 325 alin.(4), 334 alin.(4), 337 alin.(2), 362 alin. (4), 371 alin.(5) Cod penal).

Dacă aceste circumstanţe sunt constatate în cursul urmăririi penale, se va dispune încetarea urmăririi penale, iar dacă în mersul judecării cauzei, se va înceta procesul penal în instanţă.

Circumstanţele la care a făcut referire prima instanţă nu cad sub incidenţa pct.6) al.(1) art.391 Cod de procedură penală, prin urmare, procesul penal pe motivele indicate de către instanţă nu poate fi încetat.

Aplicarea prevederilor art.391 al.(1) pct.6) Cod de procedură penală în speţă de către instanţa de judecată este eronată, or, asemenea circumstanţe care ar exclude sau condiţiona pornirea urmăririi penale şi tragerea la răspundere penală trebuie să fie expres prevăzute de lege.

Colegiul penal la fel ţine să motiveze, că instanţa de fond eronat şi neîntemeiat a considerat necesar de a înceta procesul penal în privinţa lui Zara Eugenia şi Zara Victor, învinuiţi în comiterea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal din motiv că există alte circumstanţe care exclud sau condiţionează pornirea urmăririi penale şi tragerea la răspundere penală şi anume în legătură cu modificările operate la Codul Penal, conform Legii nr.179 din 26.07.2018, deoarece în urma cercetării probelor solicitate se constată că probele administrate demonstrează existenţa infracţiunii incriminate în acţiunile inculpaţilor şi vinovăţia lor deplină, iar pe cauză sunt circumstanţe de tragere la răspundere penală.

Concluzia instanţei de apel rezultă din cele expuse în continuare.

Conform art.101 al.(1), (3) CPP RM fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinenţei, concludenţei, utilităţii şi veridicităţii ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor şi nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanţa de judecată.

Conform art.384 al.(3) CPP RM sentinţa instanţei de judecată trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată.

Colegiul penal consideră că concluzia instanţei de fond privind încetarea procesului penal în privinţa lui Zara Eugenia şi Zara Victor, învinuiţi în comiterea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal din motiv că există alte circumstanţe care exclud sau condiţionează pornirea urmăririi penale şi tragerea la răspundere penală şi anume în legătură cu modificările operate la Codul penal,conform Legii nr.179 din 26.07.2018 nu se racordă la circumstanţele cauzei şi probele administrate, totalitatea probelor administrate şi verificate de către instanţa de apel confirmă temeinicia procesului penal în privinţa inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor, fiind prezente pe cauză suficiente probe pertinente, concludente şi utile, care urmează a fi puse la baza unei sentinţe de condamnare a inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor în baza art.190 al.(5) Cod penal RM sub formă de - escrocherie, adică

dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înşelăciune sau abuz de încredere, comis de două sau mai multe persoane, săvîrşită în proporţii deosebit de mari, după cum a fost adusă învinuirea inculpaţilor prin ordonanţa de modificare a învinuirii din 13.04.2022 (f.d.169, 171, vol. VI).

În această ordine de idei Colegiul ţine cont de prevederile art.8, 10 şi 118 al.(2) Cod penal, or în cazul în care infracţiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art.190 Cod penal prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacţia nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracţional al faptei, nu uşurează pedeapsa şi nu ameliorează în alt mod situaţia persoanei ce a comis infracţiunea, adică nu are efect retroactiv, acţiunile făptuitorului urmează a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârşirii faptei, fiind o normă care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârşite.

Colegiul penal conchide în urma cercetării probelor solicitate, că vinovăţia inculpatului Zara Eugenia şi Zara Victor în fapta incriminată se demonstrează deplin prin elementele de fapt dobândite din probele cercetate, şi anume prin declaraţiile părţii vătămate, a martorilor, prin procesele-verbale ale acţiunilor procesuale petrecute pe caz.

În urma analizei probelor, Colegiul penal consideră că declaraţiile părţii vătămate şi a martorilor date atât în cadrul instanţei de fond, cât şi în cadrul judecării cauzei penale în instanţa de apel, urmează a fi luate în consideraţie ca probe ce dovedesc existenţa infracţiunii de escrocherie şi care constată vina inculpaţilor, prin conţinutul său aceste declaraţii sunt clare şi nu sunt contradictorii, fiind confirmate şi prin restul probelor verificate.

Colegiul penal consideră că instanţa de fond eronat nu a ţinut cont de aceste declaraţii şi nu le-a apreciat la justa valoare, indicând că le apreciază critic, mai ales că declaraţiile respective coroborează cu înscrisurile cercetate, anexate la materialele cauzei.

Colegiul penal atestă că aceste probele scrise şi documentele examinate coroborează cu declaraţiile părţii vătămate şi martorilor acuzării date la urmărirea penală, în instanţa de fond şi cea de apel, cât şi cu întreaga sistemă de probe analizată şi apreciată mai sus prin prisma prevederilor art.101 CPP, indică că Zara Eugenia şi Zara Victor prin acţiunile sale intenţionate au comis infracţiunea prevăzută la art.190 al.(5) Cod penal.

Potrivit art.51 din Codul penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârşită, iar componenţa infracţiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale. Răspunderii penale este supusă numai persoana vinovată de săvârşirea infracţiunii prevăzute de legea penală.

Conform art.52 din Codul penal, se consideră componenţă a infracţiunii, totalitatea semnelor obiective şi subiective, stabilite de legea penală ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracţiune concretă. Componenţe infracţiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracţiunii potrivit unui articol concret din prezentul cod.

Subsecvent, art.113 din Codul penal pledează că se consideră calificare a infracţiunii determinarea şi constatarea juridică a corespunderii exacte între fapte prejudiciabile săvârşite şi semnele componenţei infracţiunii, prevăzute de norma penală. Calificarea oficială a infracţiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală şi de către judecători.

În continuare, Colegiul indică că potrivit art.14 din Codul penal, infracţiunea este o faptă (acţiune sau inacţiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârşită cu vinovăţie

şi pasibilă de pedeapsă penală. Nu constituie infracţiune acţiunea sau inacţiunea care, deşi, formal, conţine semnele unei fapte prevăzute de prezentul cod, dar, fiind lipsită de importanţă, nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracţiuni

În acest aspect se reţine, că potrivit comentariului făcut la art.190 al.(5) Cod penal RM, obiectul juridic special constă în relaţiile sociale cu caracter patrimonial, a căror existenţă şi dezvoltare prezumă un regim de legalitate privind bunurile (obiect juridic principal); obiectul juridic secundar constă în relaţiile sociale referitoare la buna desfăşurare a activităţii de serviciu în unităţile publice sau private, manifestată prin administrarea sau gestionarea bunurilor încredinţate în albia cadrului legal.

Obiectul material al infracţiunii prevăzute la art.190 al.(5) CP RM este format din bunurile care au o existenţă materială, sînt create prin munca omului, dispun de valoare materială şi cost determinat, fiind bunuri mobile şi străine pentru făptuitor.

Latura obiectivă a infracţiunii prevăzute la al.(5) art.190 CP RM are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă alcătuită din două acţiuni (inacţiuni): a) acţiunea principală, care constă în dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane; b) acţiunea sau inacţiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în înşelăciune sau abuz de încredere; 2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv care nu are un caracter considerabil; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă şi urmările prejudiciabile.

În sensul prevederii de la al.(5) art.190 CP RM, prin *înşelăciune* se înţelege după caz: 1) dezinformarea conştientă a victimei, care constă în prezentarea vădit falsă a realităţii (înşelăciunea activă); 2) trecerea sub tăcere a realităţii, cînd sînt ascunse faptele şi circumstanţele care trebuie comunicate în cazul săvîrşirii cu bună-credinţă şi în conformitate cu legea a tranzacţiei patrimoniale (înşelăciunea pasivă).

Prevederea de la al.(5) art.190 CP RM se aplică în cazul în care: 1) înşelăciunea pasivă se află în legătură cauzală cu dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane şi 2) dacă înşelăciunea pasivă se realizează înainte de apariţia la făptuitor a posibilităţii reale de a se folosi şi a dispune de bunurile ce i s-au transmis. Drept urmare, nu se aplică nici al.(5) art.190 CP RM, nici o altă normă penală, in cazul in care: 1) înşelăciunea pasivă nu se află în legătură cauzală cu dobindirea ilicită a bunurilor altei persoane *şi* 2) dacă înşelăciunea pasivă se realizează după apariţia la făptuitor a posibilităţii reale de a se folosi şi a dispune de bunurile ce i-au fost transmise.

Pentru calificarea faptei în baza al.(5) art.190 CP RM, nu au importanţă metodele sub care se prezintă înşelăciunea. Aceasta poate fi realizată pe cale verbală, în scris sau sub forma unor acţiuni. În contextul infracţiunii prevăzute la al.(5) art.190 CP RM, înşelăciunea poate privi următoarele circumstanţe: 1) identitatea sau calităţile personale ale făptuitorului sau ale altor persoane; 2) mărimea, cantitatea sau calitatea bunurilor care formează mijlocul de săvîrşire a infracţiunii prevăzute la al.(1) art.190 CP RM; 3) acţiuni sau evenimente anumite (de exemplu: cazul asigurat; cîştigarea potului într-o loterie; dispoziţia unor terţe persoane privind bunurile; faptul executării unei anumite lucrări; faptul achitării banilor pentru bunurile primite; efectuarea unor cheltuieli etc.); 4) promisiuni (cînd făptuitorul ia de la victimă banii, angajîndu-se să presteze un anumit serviciu, să execute o lucrare, fie să ia bunuri în chirie, promiţîndu-i că le va întoarce, ia bani cu împrumut etc., cu toate că, de facto, nu are intenţia să execute lucrarea, să presteze serviciul, să întoarcă bunurile închiriate sau să stingă datoria) etc.

În sensul prevederii de la al.(5) art.190 CP RM, prin *abuz de încredere* se înţelege exploatarea de către făptuitor a raporturilor de încredere care s-au stabilit între el şi victimă. De regulă, raporturile de încredere decurg din încheierea unor convenţii de drept civil (mandat, depozit, asigurare, comision, administrare fiduciară etc.) sau din alte fapte juridice. În alte cazuri, aceste raporturi se creează pe fondul atitudinii de colegialitate, prietenie, afecţiune între făptuitor şi victimă, atitudine care, de multe ori, este artificial creată şi susţinută, timp îndelungat, prin eforturile făptuitorului.

Pentru calificarea faptei în baza al.(5) art.190 CP RM, nu au importanţă mijloacele care au fost utilizate pentru săvîrşirea infracţiunii: documente false; instrumente de măsurat false; uniforma specială sau alte însemne de apartenenţă la un anumit rol social; computerul etc. Important este ca aceste mijloace să fie folosite pentru sustragere, nu pentru facilitarea accesului la bunurile respective, nici pentru crearea unor condiţii pentru luarea ulterioară a bunurilor pe altă cale.

Infracţiunea specificată la al.(5) art.190 CP RM este o infracţiune materială. Ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obţine posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorinţă.

Latura subiectivă a infracţiunii prevăzute la al.(5) art.190 CP RM se caracterizează, în primul rînd, prin vinovăţie sub formă de intenţie directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - a scopului de cupiditate.

Primirea bunurilor cu condiţia îndeplinirii unui angajament poate fi calificată conform al.(5) art.190 CP RM doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpînire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a le sustrage şi nu avea intenţia să-şi onoreze angajamentul asumat.

În cazul infracţiunii prevăzute la al.(5) art.190 CP RM, prezenţa scopului de sustragere o demonstrează următoarele circumstanţe: 1) situaţia financiară extrem de neprielnică a persoanei care îşi asumă angajamentul la momentul încheierii tranzacţiei; 2) lipsa de fundamentare economică şi caracterul irealizabil al angajamentului asumat; 3) lipsa unei activităţi aducătoare de beneficii, îndreptate spre încasarea mijloacelor băneşti necesare onorării angajamentului; 4) achitarea veniturilor către primii deponenţi din contul banilor depuşi de deponenţii ulteriori; 5) prezentarea, la încheierea tranzacţiei, din numele unei persoane juridice inexistente sau înregistrate pe numele unei persoane, de care se foloseşte o altă persoană pentru a-şi atinge interesele etc.

În speţă, inculpaţii Zara Eugenia şi Zara Victor profitînd de bunele relaţii pe parcursul a mai multor ani pe care le aveau cu ***** şi cu familia acesteia, abuzînd de încrederea ei şi prin înşelăciune au dobîndit de la aceasta în perioada septembrie 2015-ianuarie 2016, în trei rate, suma totală de 860 000 lei, sub pretextul dezvoltării unei afaceri neexistente, de facto fiind persoane care nu dispuneau de suficiente mijloace financiare sau bunuri pentru a-şi îndeplini obligaţiile în termen, avînd în vedere că aveau luate credite bancare de la banca „ProCreditBanc”, precum şi casa de locuit era gajată. În ce priveşte activitatea de întreprinzător pretinsă de inculpaţi, din informaţiile Inspectoratului Fiscal de Stat, aceştia nu desfăşoară careva activitate economică.

Respectiv se constată că s-a realizat pe deplin latura obiectivă a infracţiunii de escrocherie prevăzută la art.190 al.(5) Cod penal RM, or Zara Victor şi Zara Eugenia

abuzînd de încrederea părţii vătămate ***** au înşelat-o în realizarea intenţiilor sale, care de la bun început era înşelătoare avînd cu certitudine scopul însuşirii banilor.

Colegiul penal la fel indică, că declaraţiile părţii vătămate, a martorilor, precum şi probele administrate confirmă vinovăţia inculpaţilor, fiind dovedite circumstanţele în care s-au aflat inculpaţii când au comis faptele infracţionale şi nu în ultimul rând faptul că inculpaţii nu intenţionau să întoarcă banii împrumutaţi părţii vătămate *****, invocînd diferite pretexte pe parcursul a unei perioade îndelungate de timp, printre care şi lipsa mijloacelor băneşti.

În acest aspect Colegiul penal la fel indică, că potrivit răspunsuluii la interpelarea IFS cu anexă privind venitul abţinut de către Zara Eugenia şi Zara Victor în anii 2015-2015 de la SC „Maestro-Nut" SRL, potrivit căruia în anul 2015 Zara Eugenia a beneficiat de un venit în mărime de 953,862 lei, iar Zara Victor-524.406,80 lei, iar în anul 2016 Zara Eugenia-966,745 lei şi respectiv Zara Victor - 157,422,50 lei (f.d.93-97, vol.I);

În opinia instanţei de apel, inculpaţii anume că au recurs la utilizarea unor metode pentru a induce în eroare persoana vătămată, căreia îi spuneau intenţionat că îi vor restitui datoria, doar că la acel moment nu dispuneau de mijloace financiare, dar de fapt neavând intenţia de a restituii împrumutul luat de la ***** Eugenia, în speţă fiind întrunită şi latura subiectivă a infracţiunii de escrocherie prevăzute la art.190 al.(5) Cod penal RM.

În această ordine de idei Colegiul notează, că urmează a admite şi a reţine în calitate de probă care la fel confirmă vinovăţia inculpaţilor CD-urile prezentate de către partea vătămată la etapa urmăririi penale, care conţin discuţiile dintre partea vătămată şi martorul ***** cu inculpaţii referitor la suma de 860 000 de lei, inculpaţii recunosc că au primit de la partea vătămată suma de 860 000 de lei şi îi roagă să mai aştepte până se vor achita cu ei.

Inculpaţii Zara Eugenia şi Zara Victor au menţionat că în aceste înregistrări audio se conţine vocea lor.

Această probă a fost dobândită în afara procesului penal, până la sesizarea organului de urmărire penală şi pentru obţinerea acestei probe nu era nevoie de autorizarea judecătorului de instrucţie.

Art.93 al.(2), pct.6) Cod de procedură penală este indicat că în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: înregistrările audio sau video, fotografii. Această normă nu prevede anumite cerinţe înaintate faţă de înregistrările audio.

Conform ordonanţei şi procesului-verbal de ridicare din 09.01.2017 s-a dispus ridicarea de la ***** a suportului de informaţie de model CD-R de model „Verbatium", cu capacitate memorie de 700 MB, ce conţine două fişiere audio „20161106142140", „20161127145854", pe înregistrări în se află discuţia între *****, *****, *****, *****, Zara Eugenia şi Zara Victor (f.d.26-27, vol.I).

Conform procesului-verbal din 09.01.2017 s-a examinat suportul de informaţie ridicat (f.d.28, vol.I), iar prin ordonanţă din 09.01.2017 a fost recunoscut în calitate de corp delict suportul de informaţie de model CD-R de model „Verbatium", cu capacitate memorie de 700 MB, ce conţine două fişiere audio „20161106142140", „20161127145854" (f.d.41, vol.I);

Prin urmare, din discuţiile înregistrate la fel se confirmă în acţiunile inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor intenţia de a nu restitui sumele băneşti luate cu împrumut în sumă

totală de 860 000 lei, astfel se constată că inculpaţii prin înşelăciune şi abuz de încredere au dobîndit banii de la partea vătămată *****, pe care o cunoşteau o perioadă îndelungată de timp, bani pe care nici pînă la moment nu i-au restituit, nici măcar parţial.

Totodată, Colegiul penal consideră lipsită de temei juridic şi invocarea instanţei de fond referitor la existenţa în speţă a unor relaţii civile între inculpaţii Zara Eugenia şi Zara Victor cu partea vătămată *****.

Sub incidenţa legii penale trebuie să intre doar acele încălcări care demonstrează rea-voinţa, frauda, malversaţiune din partea făptuitorului. Nu încape îndoială că, atunci când făptuitorul foloseşte documente false, încheie tranzacţii în numele unei persoane juridice inexistente, îşi arogă funcţii şi calităţi pe care în realitatea nu le are îşi demonstrează reaua-voinţă în raport cu victima. Totodată, relevant este şi faptul că, imixtiunea penalului în sfera privată, sferă bazată pe principiul egalităţii părţilor, trebuie privită ca o ultimă măsură. Dacă ambele părţi – debitorul şi creditorul obţin profituri de pe urma parteneriatului lor, rămânând proprietari asupra bunurilor sale (sau una dintre părţi suferă prejudicii sub forma venitului ratat, fără a pierde însă dreptul de proprietate), atunci raporturile dintre cele două părţi trebuie să rămână în continuare pe tărâmul dreptului civil.

Astfel, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în consideraţie două aspecte de maximă importanţă: atitudinea făptuitorului faţă de faptul transmiterii lui a bunurilor; prezenţa disponibilităţii efective a făptuitorului de a-şi executa angajamentele.

Aceste două aspecte sunt puse la baza circumstanţelor care trebuie cercetate în vederea constatării lipsei sau prezenţei scopului de cupiditate.

La fel, pot fi supuse cercetării şi alte circumstanţe, nu mai puţin importante: 1) maniera de comportament pe care făptuitorul a manifestat-o după ce i-au fost transmise bunurile (de exemplu, cheltuie imediat banii prevăzuţi pentru procurarea unor bunuri destinate victimei); 2) făptuitorul acceptă să-i fie transmise bunurile pe care cu bună-ştiinţă nu le va putea valorifica; 3) făptuitorul săvârşeşte acţiuni care demonstrează nedorinţa lui de a-şi executa angajamentele; 4) făptuitorul îşi asumă obligaţii pe care ulterior afirmă că nu este în stare să le îndeplinească.

În acest context, Colegiul penal relevă că instanţa de fond eronat a ajuns la concluzia că în acţiunile inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor lipseşte latura subiectivă a infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal, bazându-se doar pe declaraţiile inculpaţilor, care nu se confirmă prin alte probe, lucru care este inadmisibil pentru emiterea unei sentinţei pe marginea cauzei penale.

Astfel, instanţa de fond nu a ţinut cont de faptul că inculpaţii au menţionat că nu se consideră vinovaţi.

Pentru situaţia în cauză, sunt relevante prevederile Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie a Republicii Moldova, cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor nr. 23 din 28.06.2004, conform căreia primirea bunurilor cu condiţia îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor şi nu avea intenţia să-şi execute angajamentul asumat.

Colegiul penal consideră că şi latura subiectivă de asemenea şi-a găsit reflectare în speţă, iar instanţa de fond a preluat indubitabil poziţia părţii apărării, precum că acţiunile

între părţi cad în sfera relaţiilor civile, poziţie care urmează a fi apreciată critic, or în speţă este clar că la momentul înţelegerii inculpaţii au dus în eroare partea vătămată, asumându-şi obligaţia restituirii împrumutului, deşi cunoşteau cu certitudine că nu-şi vor putea onora obligaţiile asumate, dat fiind că nu dispuneau de mijloace financiare sau careva bunuri, aveau luate credite în sume mari de la bancă, precum şi casa era gajată.

Prin urmare, instanţa de fond a luat o decizie eronată, iar Colegiul penal constată în acţiunile inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor semnele constitutive ale componenţei de infracţiune prevăzută de art.190 al.(5) Cod Penal.

Totodată, prin modificările legislative ale art.190 Cod penal, nu s-au decriminalizat acţiunile inculpaţilor, legislatorul nu a schimbat conceptul de escrocherie sau conţinutul ei, dar ţinând cont de recomandările CEDO, recomandările naţionale şi internaţionale, precum şi de Hotărârile Curţii Constituţionale a RM privitor la claritatea şi previzibilitatea normei penale, a înlocuit sintagmele prea generale, cum erau „înşelăciunea sau abuzul de încredere", cu fapte prejudiciabile, metode şi mijloace de comitere a escrocheriei mai concrete, mai clare.

Astfel, în cazul în care infracţiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art.190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, totodată redacţia nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracţional al faptei, nu uşurează pedeapsa şi nu ameliorează în alt mod situaţia persoanei ce a comis infracţiunea, acţiunile făptuitorului urmează a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârşirii faptei, fiind o normă care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvîrşite.

În aspectul dat Colegiul penal constată, că de fapt, acţiunile infracţionale comise de Zara Eugenia şi Zara Victor în prioada anilor 2014-2016, când în scopul însuşirii prin înşelăciune şi abuz de încredere a bunurilor altei persoane în proporţii deosebit de mari au dobîndit de la partea vătămată ***** mijloace băneşti în sumă de 860 000 lei sub pretextul dezvoltăruii unei afaceri pe care ilegal le-au însuşit, se subscriu în continuare infracţiunii de dobîndire ilicită a bunurilor altei persoane, nefiind decriminalizate acţiunile inculpaţilor şi nefiind temei legal în speţă de încetare a procesului penal în privinţa acestora din motiv că există alte circumstanţe care exclud sau condiţionează pornirea urmăririi penale şi tragerea la răspundere penală şi anume în legătură cu modificările operate la Codul Penal, conform Legii nr.179 din 26.07.2018.

Mai mult ca atît Colegiul penal indică, că faptele infracţionale au fost comise de inculpaţii Zara Eugenia şi Zara Victor în perioada lunii septembrie 2015-ianuarie 2016, astfel că la momentul comiterii infracţiunii erau în vigoare prevederile art.190 Cod penal RM cu modificările din 14.04.2015 operate prin Legea nr.36 din 09.04.2015, prevederi de care instanţa de fond nu a ţinut cont la adoptarea soluţiei.

Pe cale de consecinţă Colegiul penal indică, că cele constatate la caz permit instanţei de apel de a reţine că:

Inculpata Zara Eugenia prin înţelegere prealabilă cu inculpatul Zara Victor, în perioada anului 2014 în scopul însuşirii prin înşelăciune şi abuz de încredere a bunurilor altei persoane în proporţii deosebit de mari, sub pretextul procurării miezului de nucă, au întocmit un plan criminal bine organizat pe care l-au realizat după cum urmează:

Fiind în relaţii bune cu familia ***** şi activând de mai mult timp la piaţa centrală din or.Edineţ (şi unii şi alţii fiind vânzători în bază de patent), pentru a dobândi încrederea acestora, pe parcursul anilor 2014 şi 2015, de mai multe ori au împrumutat de la ***** diferite sume de bani, mijloace băneşti pe care le restituiau la timpul limită stabilit.

În scopul creării faţă cet.***** şi a fiului ei, ***** impresia de persoane de bună-credinţă, şi ulterioara utilizării a încrederii dobândite spre atingerea scopului criminal bine determinat, inculpaţii Zara Victor şi Zara Eugenia motivau împrumuturile ca fiind strict necesare pentru dezvoltarea afacerilor sale, creând astfel şi aparenţa unor persoane solvabile, necatând la faptul că aveau luate credite în proporţii deosebit de mari de la banca „ProCreditBank", fapt pe care l-au tăinuit, implicit, de facto fiind persoane care nu dispuneau de suficiente mijloace băneşti sau bunuri pentru a-şi îndeplini la termen obligaţiile.

Ulterior, Zara Eugenia, în perioada cuprinsă între lunile septembrie 2015 - ianuarie 2016, aflându-se în gospodăria cet.*****, situată în or.Edineţ, str.*****, acţionând intenţionat, împreună şi de comun acord cu soţul său Zara Victor, din motiv de cupiditate, cu scopul dobândirii prin înşelăciune şi abuz de încredere a bunurilor altei persoane, având încrederea cet.***** şi a fiului ei *****, în trei rate au obţinut de la cet.***** mijloace băneşti în sumă totală de 860000,00 (opt sute şaizeci mii) lei, sub pretextul dezvoltării unei afaceri în realitate neexistente, bani pe care ilegal i-au însuşit, din start neavând intenţia şi posibilitatea de a-i restitui, ulterior negând vehement existenţa împrumuturilor, cauzând astfel cet.***** o daună materială considerabilă, acţiune săvârşită în proporţii deosebit de mari.

Acţiunile respective se încadrează în prevederile art.190 al.(5) Cod Penal al RM în varianta legii în vigoare la data comiterii faptei, sub formă de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei personae, săvârşite prin înşelăciune sau abuz de încredere, comis de două sau mai multe persoane, săvîrşite în proporţii deosebit de mari.

Respectiv, Colegiul penal constată şi reţine, că:

Inculpatul Zara Victor, prin înţelegere prealabilă cu inculpata Zara Eugenia, în perioada anului 2014 în scopul însuşirii prin înşelăciune şi abuz de încredere a bunurilor altei persoane în proporţii deosebit de mari, sub pretextul procurării miezului de nucă, au întocmit un plan criminal bine organizat pe care l-au realizat după cum urmează:

Fiind în relaţii bune cu familia ***** şi activând de mai mult timp la piaţa centrală din or.Edineţ (şi unii şi alţii fiind vânzători în bază de patent), pentru a dobândi încrederea acestora, pe parcursul anilor 2014 şi 2015, de mai multe ori au împrumutat de la ***** diferite sume de bani, mijloace băneşti pe care le restituiau la timpul limită stabilit.

În scopul creării faţă cet.***** şi a fiului ei, ***** impresia de persoane de bună-credinţă, şi ulterioara utilizării a încrederii dobândite spre atingerea scopului criminal bine determinat, inculpaţii Zara Victor şi Zara Eugenia motivau împrumuturile ca fiind strict necesare pentru dezvoltarea afacerilor sale, creând astfel şi aparenţa unor persoane solvabile, necatând la faptul că aveau luate credite în proporţii deosebit de mari de la banca „ProCreditBank", fapt pe care l-au tăinuit, implicit, de facto fiind persoane care nu dispuneau de suficiente mijloace băneşti sau bunuri pentru a-şi îndeplini la termen obligaţiile.

Ulterior, Zara Victor, în perioada cuprinsă între lunile septembrie 2015 – ianuarie 2016, aflându-se în gospodăria cet. *****, situată în or. Edineţ, str.*****, acţionând intenţionat, împreună şi de comun acord cu soţia sa, Zara Eugenia, din motiv de cupiditate, cu scopul dobândirii prin înşelăciune şi abuz de încredere a bunurilor altei persoane, având

încrederea cet. ***** şi a fiului ei *****, în trei rate au obţinut de la cet. ***** mijloace băneşti în sumă totală de 860000,00 (opt sute şaizeci mii) lei, sub pretextul dezvoltării unei afaceri în realitate neexistente, bani pe care ilegal i-au însuşit, din start neavând intenţia şi posibilitatea de a-i restitui, ulterior negând vehement existenţa împrumuturilor, cauzând astfel cet.***** o daună materială considerabilă, acţiune săvârşită în proporţii deosebit de mari.

Acţiunile respective se încadrează în prevederile art.190 al.(5) Cod Penal al RM în varianta legii în vigoare la data comiterii faptei, sub formă de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei personae, săvârşite prin înşelăciune sau abuz de încredere, comis de două sau mai multe persoane, săvîrşite în proporţii deosebit de mari.

La numirea pedepsei inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor Colegiul ţine cont de principiile generale de aplicare a pedepsei consfinţite în art.61 al.(2) Cod Penal RM şi criteriile de individualizare a pedepsei stabilite în art.75 Cod Penal.

Conform prevederilor art.7 Cod penal la aplicarea legii penale se ţine cont de caracterul şi gradul prejudiciabil al infracţiunii săvîrşite, de persoana celui vinovat şi de circumstanţele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

Potrivit art.75 Cod penal şi art.394 al.(2) pct.1) CPP, persoanei recunoscute vinovate de săvîrşirea unei infracţiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială şi în strictă conformitate cu dispoziţiile Părţii generale a prezentului Cod.

Astfel Colegiul reţine, că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancţiunii articolului şi în bază căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art.75 al.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei şi termenului pedepsei instanţa de judecată are obligaţia să ţină cont de gravitatea infracţiunii săvîrşite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanţele cauzei care atenuiază ori agravează răspunderea, de influienţa pedepsei aplicate asupa corectării şi reeducării vinovatului, precum şi de condiţiile de viaţă ale familiei acestuia.

Colegiul remarcă, că pedeapsa este echitabilă cînd ea impune infractorului lipsuri şi restricţii ale drepturilor lui proporţionale cu gravitatea infracţiunii săvîrşite şi este suficientă pentru restabilirea echităţii sociale, adică a drepturilor şi intereselor victimei, statului şi întregii societăţi, perturbate prin infracţiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă atunci cînd este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului şi prevenirea săvîrşirii de noi infracţiuni atît de către condamnat, precum şi de alte personae

În circumstanţele stabilite a cauzei penale, Colegiul consideră că pedeapsa reală de privare de libertate va fi efectivă pentru reeducarea şi corijarea inculpaţilor, va restabili drepturile lezate în urma comiterii infracţiunii, pedeapsă pe care instanţa de apel o consideră echitabilă faptei infracţionale săvîrşite şi fiind în corespundere cu împrejurările cauzei, normele legale şi care va atinge scopul de corectare şi reeducare a inculpatului.

În această ordine de idei Colegiul menţionează, că inculpaţii Zara Eugenia şi Zara Victor au comis o infracţiune din categoria celor deosebit de grave, pentru catre legea prevedea la data comiterii infracţiunii ca pedeapsă doar închisoare de la 8 la 15 ani.

Conform art.72 al.(4) Cod Penal RM, persoanele condamnate la închisoare pentru infracţiuni deosebit de grave, execută pedeapsa în penitenciare de tip închis.

La stabilirea termenului de pedeapsă Colegiul penal ţine cont de persoana inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor, care sunt la prima abatere, anterior nu au fost condamnaţi.

Colegiul consideră că pedeapsa stabiltă inculpaţilor va asigura scopurile pedepsei, pedeapsă pe care instanţa de apel o consideră echitabilă faptei infracţionale săvîrşite şi fiind în corespundere cu împrejurările cauzei, normele legale şi care va atinge scopul de corectare şi reeducare a inculpaţilor.

Referitor la acţiunea civilă intentată de partea vătămată ***** împotriva inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor, în acest aspect Colegiul penal va dispune admiterea acţiunii civile intentate şi încasarea de la Zara Eugenia şi Zara Victor în mod solidar în folosul lui ***** sumei de 860 000 (opt sute şasezeci mii) lei cu titlu de prejudiciu material.

Soluţia instanţei de apel se bazază pe următoarele considerente.

Partea vătămată ***** a înaintat în cadrul urmăririi penale la 24.07.2017 acţiune civilă prin care a solicitat încasarea de la Zara Eugenia şi Zara Victor în calitate de prejudiciu material a sumei de 1000000 lei (f.d.102-105, vol.I).

Subsecvent Colegiul penal indică, că potrivit prevederuilor art.23 al.(2) CPP RM, victima unei fapte care constituie componentă de infracţiune este în drept să ceară, în condiţiile prezentului cod, pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată şi să-i fie reparate prejudiciile morale, fizice şi materiale.

Colegiul penal reţine, că în temeiul art.219 din Codul de procedură penală, acţiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputaţiei profesionale nemijlocit prin fapta (acţiunea sau inacţiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârşirea acesteia. Persoanele fizice şi juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acţiunile interzise de legea penală pot înainta o acţiune civilă privitor la despăgubire prin: restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârşirii faptei interzise de legea penală.

Prevederile art.221 al.(1) CPP reglementează că acţiunea civilă în procesul penal se întentează în baza cererii scrise a părţii civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal pînă la terminarea cercetării judecătoreşti.

Potrivit art.221 al.(2) din Codul de procedură penală, acţiunea civilă se înaintează faţă de bănuit, învinuit, inculpat, faţă de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau faţă de persoana care poate fi responsabilă de acţiunile învinuitului, inculpatului";

Potrivit art.387 al.(1) CPP RM, o dată cu sentinţa de condamnare, instanţa de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile şi mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acţiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Potrivit art.387 al.(3) CPP RM, în cazuri excepţionale cînd, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părţii civile, ar trebui amînată judecarea cauzei, instanţa poate să admită, în principiu, acţiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanţa civilă.

Prin ordonanţa din 09.01.2014 ***** a fost recunoscută în calitate de parte civilă (f.d.23-24, vol.I).

Prin apelurile declarate de către partea vătămată ***** şi avocatul Ticu Ion în interesele părţii vătămate ***** s-a indicat că susţine integral şi solicită admiterea integrală

a acţiunii civile înaintate, totodată în instanţa de apel atît partea vătămată, cît şi apărarea şi acuzarea, au solicitat admiterea acţiunii civile şi încasarea de la inculpaţi a prejudiciului în sumă de 860 000 lei.

Colegiul penal indică, că în susţinerea poziţiei de încasare a prejudiciului material se reţine, că potrivit învinuirii şi faptei reţinute în acţiunile inculpaţilor se constată că suma însuşită prin înşelăciune şi abuz de încredere de către Zara Eugenia şi Zara Victor constituie 860 000 lei.

Avînd în vedere că s-a stabilit cu certitudine faptul, că suma prejudiciului material cauzat de către inculpaţi constituie 860 000 lei, Colegiul consideră necesar de a încasa în mod solidar de la inculpaţii Zara Eugenia şi Zara Victor în beneficiul părţii vătămate ***** - 860 000 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracţiune.

Cu referire la apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor.

Concluzia instanţei de fond se bazează pe prevederile art.415 al.(1) pct.1) lit.c) CPP RM, potrivit căruia instanţa de apel, judecînd cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii:

1) respinge apelul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă:

c) apelul este nefondat.

Colegiul indică, că nu poate fi reţinut în favoarea inculpaţilor argumentul invocat în apelul avocatului Odobescu Ghenadie referitor la faptul că Zara Eugenia şi Zara Victor nu sunt vinovaţi de comiterea infracţiunii incriminate, că în acţiunile lui Zara Eugenia şi Zara Victor nu se întrunesc elementele constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal RM, iar declaraţiile părţii vătămate şi a martorilor acuzării circumstanţele au fost eronat determinate, că învinuirea adusă lui Zara Victor şi lui Zara Eugenia este abuzivă, neîntemeiată şi bazată doar pe presupuneri, ceea ce se confirmă şi prin declaraţiile martorilor precum şi prin celelalte probele existente la dosar.

În această ordine de idei Colegiul penal apreciază aceste afirmaţii cu caracter declarativ şi ca un mod de apărare a inculpaţilor în vederea eschivării de răspundere penală, afirmaţiile date fiind combătute prin totalitatea de probe administrate.

Nerecunoaşterea vinovăţiei de către inculpaţii Zara Eugenia şi Zara Victor în săvîrşirea infracţiunii reţinute în sarcina lor de către instanţa de fond nu echivalează cu achitarea lor, după cum se solicită în apelul declarat, deoarece probele prezentate în spriginul învinuirii dovedesc incontestabil vinovăţia inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor în comiterea infracţiunii de escrocherie, aceasta fiind o metodă de a denatura stabilirea adevărului şi de a se eschiva de răspundere penală.

Pe cauză s-a apreciat că sunt suficiente probe directe, utile şi veridice, care în ansamblu coroborează între ele şi care confirmă pe deplin vinovăţia inculpaţilor în faptele infracţionale reţinute în sarcina lor.

Colegiul penal consideră că probele administrate pe cauză în acuzare, verificate în şedinţa instanţei de apel, corespund cerinţelor stipulate de art.101 CPP, adică sînt pertinente, concludente, utile pentru a putea fi puse la baza unei sentinţe de condamnare, ele fiind în coroborare între ele şi demonstrînd deplin vinovăţia inculpaţilor în săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal RM, după cum s-a stabilit, în deplină măsură.

Colegiul penal constată că argumentele invocate în apelul declarat de avocat în interesele inculpaţilor sunt contradictorii circumstanţelor şi împrejurărilor de fapt stabilite de către instanţa de apel pe parcursul judecării cauzei.

În acest aspect Colegiul penal mai indică, că pe cauza au fost efectuate în deplină măsură acţiuni procesual-penale de investigare în vederea stabilirii vinovăţiei inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor, probele date fiind administrate şi verificate în instanţa de apel, în urma cărora s-a stabilit cu certitudine vinovăţia inculpaţilor în comiterea infracţiunii reţinute în sarcina lor.

În speţă s-a constat cu certitudine existenţa elementelor infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal RM în acţiunile inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor , or ei profitînd de bunele relaţii pe care le aveau cu *****, abuzînd de încrederea ei, prin înşelăciune şi abuz de încredere au dobîndit de la aceasta bani în sumă de 860000 lei, realizîndu-se pe deplin latura obiectivă a infracţiunii de escrocherie prevăzută la art.190 al.(5) Cod penal RM, or inculpaţii abuzînd de încrederea părţii vătămate au înşelat-o în realizarea intenţiilor sale, care de la bun început erau înşelătoare, avînd cu certitudine scopul însuşirii banilor.

Astfel din înscrisurile anexate la materialele cauzei se confirmă veridicitatea faptului comiterii infracţiunii de escrocherie de către inculpaţii Zara Eugenia şi Zara Victor prin declaraţiile părţii vătămate *****, care a declarat că erau în relaţii bune cu soţii Zara, cărora le-a dani cu împrumut bani în luna septembrie 2015 – 300 000 lei, în luna decembrie 2015 - 300 000 lei şi în luna ianuarie 2016 - 260 000 lei, pe care inculpaţii pînă la moment nu i-au restituit, invocînd diferite pretexte, inclusiv şi lipsa mijloacelor financiare (f.d.186-187, vol.III).

La fel se indică, că declaraţiile părţii vătămate ***** se confirmă şi prin declaraţiile date de martorii ***** şi ***** date în şedinţa instanţei de fond şi în şedinţa instanţei de apel, care au declarat că au fost prezenţi la transmiterea sumelor de bani la în luna septembrie 2015-300000 lei, în luna decembrie 2015-300 000 lei şi în luna ianuarie 2016-260 000 lei de către ***** soţilor Zara Eugenia şi Zara Victor cu titlu de înprumut, bani pe care inculpaţii i-au însuşit şi refuză să-i restituie, invocând diferite motive (f.d.190, vol.III, f.d.188-189, vol.III).

Colegiul penal mai indică, că conform art.164 şi 365 CPP, în instanţa de apel au fost ascultate înregistrărilor audio de pe CD-R „Verbatim”, conţinute în materialele cauzei la f.d.29, vol.I, din conţinutul căruia reiese că inculpata Zara Eugenia recunoaşte existenţa datoriei în sumă de 860 000 lei.

Subsecvent, Colegiul consideră că în cadrul judecării cauzei nu au fost stabilite circumstanţe, care pun la îndoială veridicitatea declaraţiilor părţii vătămate şi a martorilor audiaţi în instanţa de apel, dar din contra, partea vătămată şi martorii audiaţi amănunţit au descris împrejurările comiterii actelor ilegale de către inculpaţii Zara Eugenia şi Zara Victor, declaraţiile inculpaţilor privind nevinovăţia sa fiind combătute.

Totodată, Colegiul penal indică că partea vătămată şi martorii pe cauză au fost audiaţi în instanţa de fond sub jurămînt, într-un proces public, astfel careva temei de a pune la îndoială declaraţiile părţii vătămate şi a martorilor, instanţa de apel nu a constatat.

Subsecvent Colegiul penal indică, că spre deosebire de partea vătămată, inculpaţii nu poartă răspundere pentru declaraţiile sale, astfel pot adopta o poziţie prin care să nu

recunoaşcă vinăvăţia sa în faptele incriminate ca o medotă de a evita răspunderea penală pentru faptele infracţionale comise, iar martorii au dat declaraţii reieşind din circumstanţele care le-au devenit cunoscute din cele văzute personal.

Versiunea inculpaţilor, precum că nu au săvîrşit infracţiunea imputată dat fiind că nu are careva datorii faţă de ***** nu poate fi reţinută, dat fiind că probele administrate confirmă vinovăţia lor pe acest capăt de învinuire.

Reieşind din cele expuse Colegiul penal indică, că este neîntemeiată şi afirmaţia invocată în apel referitor la faptul, că în cadrul procesului penal nu s-a demonstrat că Zara Eugenia şi Zara Victor a acţionat cu scop de cupiditate şi anume a dobîndi prin inducere în eroare, ori prin înşelăciune şi prin abuz de încredere de la ***** suma de 860 000 lei, or Zara Eugenia şi Zara Victor din anul 2015 îi tot promiteau părţii vătămate că îi vor restitui banii, însă nu aveau intenţia realizării promisiunii, fapt care a condiţionat partea vătămată să depună plîngere la organele competente.

Se constată cu certitudine că Zara Eugenia şi Zara Victor de la bun început conştientizau faptul că nu vor restitui părţii vătămate banii luaţi cu împrumut în sumă de 860 00 lei.

În speţă s-a demonstrat cu certutudine intenţia lui Zara Eugenia şi Zara Victor de a înşela partea vătămată ***** urmărind scopul însuşirii banilor pe care pînă la moment nu i-au restituit părţii vătămate.

Colegiul penal apreciază că este neîntemeiată şi nemotivată solicitarea avocatului de casare a sentinţei cu pronunţarea unei hotărîi noi, prin care inculpaţii Zara Eugenia şi Zara Victor să fie achitaţi, dat fiind faptul că acţiunile inculpaţilor au fost corect încadrate şi temeiuri de achitare instanţa de apel nu a constatat în situaţia cînd probele cercetate şi apreciate în coroborare dovedesc deplin vina lui Zara Eugenia şi Zara Victor în crima stabilită de instanţa de fond.

Colegiul penal la fel conchide că în apelul declarat de avocat nu au fost aduse careva motive a cerinţelor lui, în apel fiind relatate faptele conform viziunii avocatului sub formă de apărare a inculpaţilor, argumentele expuse fiind în contrazicere cu circumstanţele stabilite de instanţa de apel, totodată argumentele invocate de avocat privind achitarea inculpaţilor nu pot fi reţinute şi se resping în tot, deoarece probele cercetate în cumul confirmă deplin vina inculpaţilor în faptele stabilite şi temeiuri de intervenire a instanţei de apel în aspectul propus de avocat nu sunt.

În aspectul celor menţionate mai sus, Colegiul penal conchide că apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor urmează a fi respins, iar apelurile declarate de procurorul în Procuratura raionului Edineţ, Plîngău Alexandru, partea vătămată ***** şi avocatul Ticu Ion urmează a fi admise, cu casarea totală a sentinţei şi cu pronunţarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, în aspectul nominalizat.

Conducîndu-se de art.415 al.(1) pct.1) lit.c), art.415 pct.2) CPP RM, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,

D E C I D E:

Respinge ca nefondat apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele inculpaţilor Zara Eugenia şi Zara Victor împotriva sentinţei Judecătoriei Edineţ Sediul Central din 30.12.2019.

Admite apelurile declarate de procurorul în Procuratura raionului Edineţ, Plîngău Alexandru, partea vătămată ***** şi avocatul Ticu Ion împotriva sentinţei Judecătoriei Edineţ Sediul Central din 30.12.2019, sentinţă care se casează total, cu pronunţarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, după cum urmează:

Zara Victor ***** se recunoaşte vinovat în săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal RM cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 8 (opt) ani în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 3 (trei) ani.

Zara Eugenia ***** se recunoaşte vinovată în săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal RM cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 8 (opt) ani în penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 3 (trei) ani.

Calcularea termenului pedepsei cu închisoare în privinţa lui Zara Victor ***** şi Zara Eugenia ***** urmează a fi calculat de la data reţinerii.

Include în termenul de pedeapsă în privinţa lui Zara Victor ***** durata deţinerii lui în stare de arest preventiv din 09.04.2019 pînă la 23.04.2019 şi în stare de arestare la domiciliu din 23.04.2019 pînă la 05.10.2019.

Include în termenul de pedeapsă în privinţa lui Zara Eugenia ***** durata deţinerii ei în stare de arest preventiv din 15.05.2019 pînă la 14.11.2019 în Federaţia Rusă şi din 14.11.2019 pînă la 12.12.2019 şi în stare de arestare la domiciliu din 12.12.2019 pînă la 30.12.2019.

Admite acţiunea civilă intentată de partea vătămată *****.

Încasează de la Zara Victor ***** şi Zara Eugenia ***** în mod solidar în beneficiul lui ***** – 860 000 (opt sute şasezeci mii) lei cu titlu de prejudiciu material.

Corpul delict: CD-R de model „Verbatium” cu capacitate memoriei de 700 MB, ridicat de la cet.***** la 09.01.2017 şi CD-R cu înregistrare audio a discuţiei, a se păstra la materialele cauzei penale.

Decizia este susceptibilă spre executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia integrală pronunţată în şedinţă publică la data de 08.05.2024.

Preşedintele şedinţei, judecător Rotaru Ala

Judecător Burdeniuc Ruslana

Judecător Puşca Dumitru